

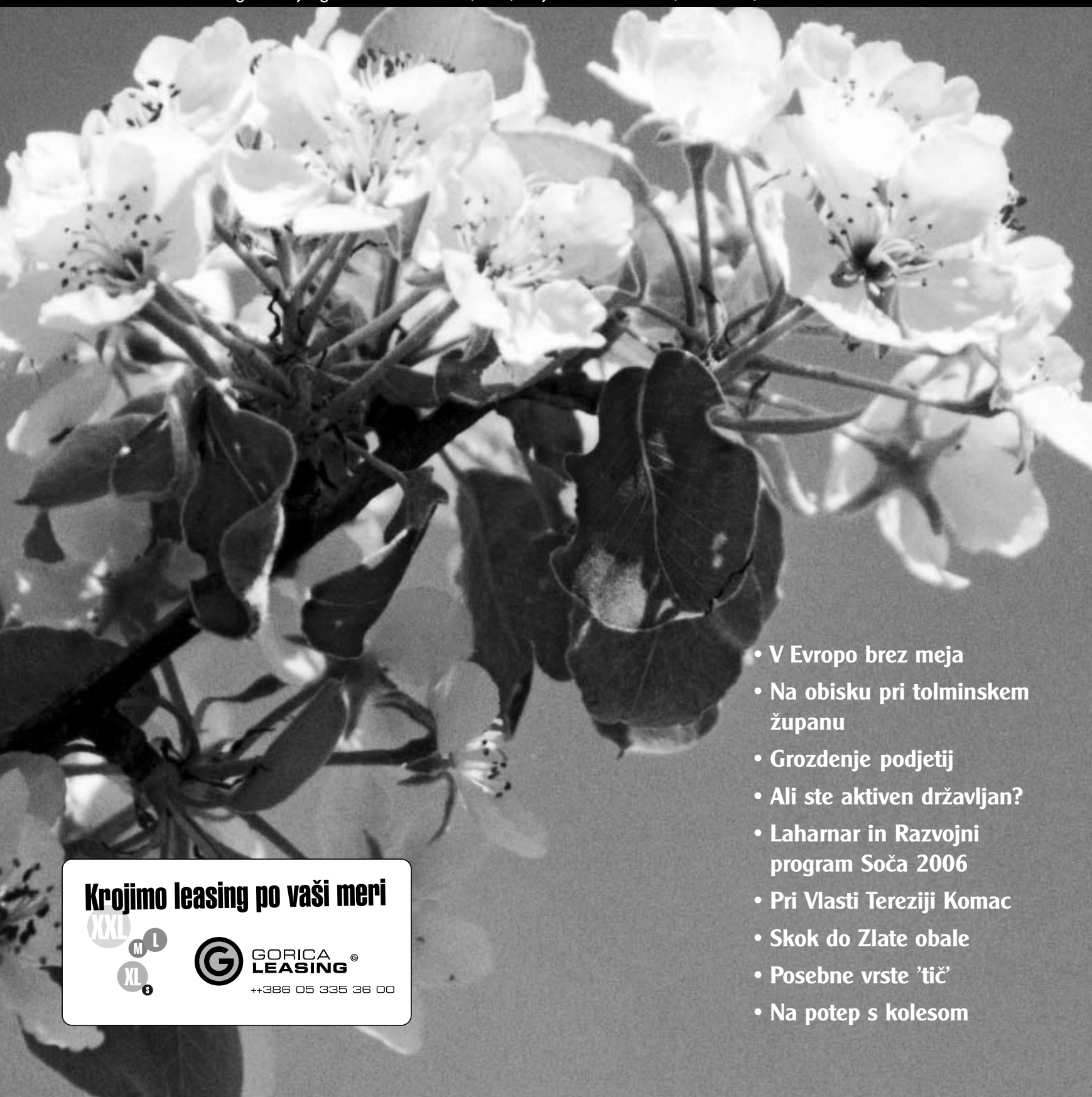
EPIcenter

Glasililo Posoškega razvojnega centra

letnik V, št. 5, maj 2004

BOVEC, KOBARID, TOLMIN

ISSN 1581-6087

Krojimo leasing po vaši meri

**GORICA
LEASING®**

++386 05 335 36 00

- V Evropo brez meja
- Na obisku pri tolminskem županu
- Grozdenje podjetij
- Ali ste aktiven državljan?
- Laharnar in Razvojni program Soča 2006
- Pri Vlasti Tereziji Komac
- Skok do Zlate obale
- Posebne vrste 'tič'
- Na potep s kolesom

EPIcenter

Izdal in založil:
Posoški razvojni center

Naslov:
Uredništvo EPI-centra
Trg svobode 4, 5222 Kobarid

Telefon:
05/ 38-41-510 (glavna urednica)
05/ 38-41-502 (pomočnica urednice)
05/ 38-41-500 (Posoški razvojni center)

Faks:
05/ 38-41-504

E-pošta:
epicenter@pososki-rc.si

V. d. glavne in odgovorne urednice:
Patricija Rejec

Pomočnica glavne urednice:
Mateja Kutin

Lektoriranje:
Nevenka Janež

Fotografija na naslovnici:
Andrej Kutin

Ilustracija:
Marko Podjavoršek

Oblikovanje in tehnična priprava:
Gaya Bratina-Jereb Cerkno

Tisk:
Present d.o.o. Ljubljana

Naklada:
7.000 izvodov

Glasi lo je brezplačno.
Letnik V, št. 5, maj 2004

Dežela, kjer teče med in dežuje mleko?

Vsoboto, 1. maja 2004, je Slovenija postala 'skoraj' polnopravna članica Evropske unije. Torej je tudi Posočje postalo 'skoraj' polnopraven del Evropske unije. Opazen je bil slogan *Slovenija, nova zvezda Evrope*.

Vendar je ta slogan precej netočen. Ne samo neposredno fizično, saj je jasno, da Slovenija ni dobesedna zvezda, ker jo sestavlja malce premalo vodika za kaj takega. Ali geografsko, ker namiguje, da prej nismo bili del Evrope; vendar - če se kaj spomnimo geografije iz osnovne šole, hitro ugotovimo, da je Balkan že od nekdaj sestavni del celine Evrope.

Slogan (in še marsikaj drugega) torej govori o vključevanju v nekakšno metaforično Evropo, kjer Evropa pomeni civilizacijo, blagostanje, red in mir. Toda ravno na tem območju smo prav tako že vrsto let, lahko rečemo, da od kar obstaja ta metaforični prostor.

Kaj se je torej dejansko zgodilo? Šengenska meja se bo v kratkem premaknila s slovenskih zahodnih in severnih meja na njeno južno mejo, naše zahodne in severne meje pa kopnijo. Ravno tu se pojavi sprememba za Posočje; izgublja namreč svojo obmejno lego skupaj s svojimi mejnimi prehodi.

Toda ali je to dejansko nekaj novega? V postopku priključevanja EU je Slovenija že sprejela in vpeljala velik del evropskega *acquisa*, evropskega prava. Celo večji del kot sosednja, evropska Italija. V procesu priključevanja se je trg blaga in kapitala že večinoma odprl in sprostil, trg delovne sile pa tudi zdaj ostaja podoben prejšnjemu stanju - torej ne povsem odprt. Mejni prehodi so za obmejno prebivalstvo že tako ali tako bili poenostavljeni. Lahko bi zaključili, da s prvim majem ni prišlo do drastičnega preloma, prej do formalne potrditve 'skoraj' že obstoječega stanja.

Vsekakor pa bi bilo napačno zaključiti, da ni to nič pomembnega. Je! Vsaj psihološko. Posočje nima več meja, kjer se je treba ustaviti. Ne da se več trditi, da je daleč od centra, od Ljubljane. Predvsem zato, ker to ni več edini center, ki je neposredno dostopen. Avstrija in Italija nista več tam nekje, temveč prav tukaj, čez rdečo črto na zemljevidu.

Kaj pa evropska pomoč nerazvitim? Posočje gotovo lahko nekaj dobi, a treba se je zavedati, da ni cilj dobivati pomoč. Cilj je gotovo še vedno red,

mir in blagostanje. Morda, glede na to, da je Evropa predvsem gospodarska entiteta in da živimo v času tržnega kapitalizma in radikalnega potrošništva, predvsem blagostanje. Nič od tega pa si Posočje ne more zagotoviti s tem, da postane odvisno od tuje pomoči. Posočje mora torej samo postati razvito in uspešno, pri tem si lahko le malce pomaga z drugimi, tu in tam pobere kakšno idejo.

In kako? Konkretnih, a hkrati splošnih nasvetov ni mogoče dajati. Lahko pa rečemo, da je potrebna najprej zavest, da je Posočje odgovorno za svoj razvoj. Potrebna je zavest o prostoru, v katerem se nahaja, upoštevati je torej treba možnosti, ki jih nudijo Italija, Avstrija in širša Evropa, ter jih izkoristiti. Končno pa ni dovolj oponašati druge razvite države in regije, saj je to recept za to, da si stalno en korak za ostalimi.

Ali se obeta svetla in sijajna prihodnost, dežela, kjer teče med in dežuje mleko? Gotovo ne, obeta se nadaljevanje poti, ki jo hodimo že desetletje. Toda, če smo domiselni in delavni, ni razlogov, da ne bi bili uspešni.

Lucijan Rejec, Posoški razvojni center

Utrinki

UMETNOST BREZ MEJA

Kal (Italija) – V začetku aprila so v Kalu razglasili rezultate mednarodnega natečaja *Kal v poeziji – umetnost brez meja*, ki ga je razpisala **Občina Podbonec** (Italija) v sodelovanju z **Občino Kobarid**. Slednja je na naši strani zbiralala tudi prijave in plačala vpisnino prijaviteljem.

Pesniki so se lahko v vsaki od dveh kategorij (prva na temo čustva in univerzalnost ter druga na temo zemlja in njene dišave) predstavili z dvema še neobjavljenima pesmima. Natečaj se je udeležilo med drugim enajst slovenskih pesnikov, ki so se uspešno predstavili. Žirija je prvo nagrado namreč podelila **Dani Ivančič** iz Bovca za pesem *Emavs*. Priznanje

pa je dobil **Matjaž Pikalo** iz Ljubljane za pesem *Misli dobro in modro*.

Podelitve nagrad so se poleg domačinov udeležili tudi predstavniki političnega in kulturnega življenja z obeh strani meje: med drugim so bili prisotni župani občine Podbonec **Piergiorgio Domenis**, občine Kobarid **Pavel Gregorčič** in občine Bovec **Danijel Krivec**.

Mateja Kutin

OKOLJSKI PROBLEMI

Tolmin – V petek, 23. aprila, je v *Knjižnici Cirila Kosmača* potekalo predavanje dr. **Dušana Pluta**, predavatelja na ljubljanski Filozofski fakulteti (Oddelek za geografijo) ter Fakulteti za pomorstvo in promet v Portorožu,

sicer pa člana Stranke zelenih Slovenije. Organiziral ga je **Klub tolminskih študentov**. Napovedana tema je privabila kar nekaj obiskovalcev.

Prvi del večera je dr. Plut posvetil regionalizaciji in razvojnim razlikam v Sloveniji ter največjim okoljskim problemom v Sloveniji in svetu. Izhajal je iz treh največjih, s katerimi se sooča ves svet: rast prebivalstva, uničevanje planetarnega okolja ter ogromne razlike med razvitimi in revnimi. Meni, da je prav revščina eden ključnih vzrokov za degradacijo okolja. Vsekakor pa predstavlja tudi sodobni način življenja ogrožen pritisk na planetarni ekosistem. Strokovnjaki se torej upravičeno sprašujejo, kaj se bo zgodilo čez deset, trideset, pet-

deset ... let, če bo svetovno prebivalstvo naraščalo s takšno hitrostjo. Tudi Slovenija se sooča s številnimi okoljskimi problemi, ki pa se jih vse premalo zavedamo. Marsikdo se smeje, ko mu kdo postreže s podatki, češ saj to se za časa mojega življenja ne bo zgodilo. Pa vendar; ogromno vodnih virov v Sloveniji je onesnaženih, proizvedemo velike količine odpadkov, z osmimi tonami toplogrednih plinov na osebo dvakrat presežemo svetovno povprečje, zmanjšuje se pokrajinska in biotska raznovrstnost ... Kljub temu da si naša država tako 'prizadeva' za decentralizacijo, se razlike med regijami večajo. Tega pa se zavedamo predvsem tisti, ki nas te razlike prizadenejo.

Iz vsebine

4

V Evropo brez meja

6

Župan o razvoju

8

Povezovanje podjetij v podjetniške grozde

9

Aktivno državljanstvo

12

Podjetja in Razvojni program Soča 2006

14

Bogastvo preteklosti na Bovškem

16

Africatmin (3)

20

S kolesom na izlet

Projekt PRIMe

Krepitev konkurenčnosti malih in srednjih podjetij na Primorskem

OBVESTILO

Pospeševalnega centra za malo gospodarstvo O OBJAVI POZIVA ZA PREDLOŽITEV PROJEKTHNIH PREDLOGOV ZA SOFINANCIRANJE

"PRIME" (Primorsko podjetništvo) – Krepitev konkurenčnosti malih in srednjih podjetij na Primorskem

Pospeševalni center za malo gospodarstvo poziva k predložitvi projektnih predlogov za sofinanciranje aktivnosti, povezanih z

- razvojem lokalnih podjetniških povezav / grozdov,
- razvojem skupnih produktov lokalnih podjetniških povezav / grozdov in
- izvedbo skupnih marketinških aktivnosti za potrebe razvoja skupnih produktov.

Navodila za prijavitelje so na vpogled na Pospeševalnem centru za malo gospodarstvo in na spletni strani www.pcmg.si. Rok za oddajo projektnih predlogov je 2. julij 2004 do 16.00 po srednjeevropskem času.

Informacije: **Roman Medved**, Posoški razvojni center, tel. 05/ 38-41-514, e-pošta: roman.medved@pososki-rc.si ■

Javna razpisa

V Uradnem listu Republike Slovenije, dne 23. 4. 2004 / št. 39-42/ je:

Zavod republike Slovenije za zaposlovanje objavil dva razpisa za delodajalce in sicer:

- Javni razpis za sofinanciranje usposabljanja in izobraževanja zaposlenih v Republiki Sloveniji in
- Javni razpis za izbor lokalnih zaposlitvenih programov v Republiki Sloveniji za leto 2004.

Ministrstvo za šolstvo, znanost in šport pa javni razpis za zaposlene:

- Javni razpis za dodelitev sredstev za odpravljanje izobražbenega primanjkljaja.

Rok za oddajo predložitve prijav na vse javne razpise je 24. 5. 2004. ■

Posoški razvojni center

Utrinki

V drugem delu se je dr. Plut ozrl na Zgornje Posočje, na gospodarski in prebivalstveni razvoj ter varstvo okolja. Dejal je, da se sooča s podobnimi problemi kot njegova rodna Bela krajina. Dva ključna problema sta demografski in z njim povezana izobražbena struktura ter slaba prometna infrastruktura povezanost s centrom Slovenije in Novo Gorico. Število prebivalcev drastično upada, poleg tega številni izobraženci odhajajo tja, kjer najdejo zaposlitev. Vse to pa ima posledice. Ogromno prizadevanj bo potrebno, da bomo ta dva ključna problema odpravili. Nujna pa bo tudi povezanost vseh treh občin, saj bomo le skupaj močnejši.

Mateja Kutin

Foto: Patricija Rejec

KOT JE POVEDAL DR. DUŠAN PLUT, bi morala biti temeljna naloga države vzpostavitev vsaj približno enakomerne infrastrukturne povezanosti.

V Evropo brez meja

Letošnji prvomajski prazniki so minili v duhu proslavljanja vključitve Slovenije v Evropsko unijo (EU). Tudi kraji Zgornjega Posočja so ta dogodek obeležili, vsak na svoj način, vsak malo drugače. Pripravili smo vam utrinke z nekaterih prireditev.

1 – OSREDNJA KULTURNA PRIREDITEV "Samo en korak ... eno samo hrepenenje ..." se je odvila v **Kulturnem domu** v Bovcu, na kateri je kot slavnostni govornik spregovoril minister dr. **Dimitrij Rupel**. Goste so pred vhodnimi vrati sprejeli nenavadni glasovi bobnarjev iz Italije. **Marjan Bevk** je v prireditev vtkal posoške, beneške in koroške ustvarjalce.

2 – PREDSTAVITEV SLOVENSKE VOJSKE IN VOJAŠKIH TEHNIK je na bovško letališče privabila mlado in staro.

3 – PRI IZVIRU SOČE SE JE ZAČEL MEDNARODNI KONJENIŠKI POHOD. Pot jih je vodila skozi osem občin do izliva Soče v Italiji. Na bovškem osrednjem trgu jih je sprejel župan **Danijel Krivec**, kjer jim je predal spominsko poslanico in podpisal spominsko plaketo.

4 – PADALCI, KI SO PRIŠLI IZ SKORAJ VSEH DRŽAV EU, so od 24. aprila do 1. maja izvajali trenajzne skupinske skoke. Liki, ki so jih tvorili, so navduševali obiskovalce. Vreme jim je sicer nekoliko nagajalo, a vedno, ko je bilo mogoče, so poleteli v nebo in izskočili iz letal.

5 – V KOBARIDU SO SE 29. APRILA ZBRALI PREDSTAVNIKI Z OBEH STRANI MEJE. Srečanje, ki ga je organizirala **Pokrajina Udine**, so naslovili Za skupno Evropo: nove priložnosti za Države ob mejah. Slavnostni govorniki so bili **Pavel Gregorčič**, župan občine Kobarid, prof. **Marzio Strassoldo**, predsednik Pokrajine Udine, dr. **Lanfranco Sette**, odbornik za zunanje zadeve, **Silvester Gaberšček**, državni podsekretar Ministrstva za kulturo RS in prof. **Alberto Gasparini**, direktor ISIG - Gorizia. Srečanja so se udeležili tudi župani oziroma podžupani občin Kranjska Gora, Bovec, Tolmin in Kanal ter načelnik Uprave enote, **Zdravko Likar**.

6 – OSREDNJA PADALSKA PRIREDITEV gledališče na nebu ali Air Theatre se je odvijala zadnjega aprilskega dne na bovškem letališču. Vrhunski padalci držav članic EU so na letališče doskočili vsak s svojo zastavo. Iz letala so skočili tudi trije birdmani, ki so se v prostem padu približevali zemlji in preleteli letališče. Za to najmodernejšo in najzahtevnejšo obliko padalstva so najboljši pogoji prav v Bovcu.

7

8

9

10

11

12

13

14

7 – ČASTNI GOSTJE AIR THE-ATRA, med njimi predsednik vlade mag. **Anton Rop** in minister za finance dr. **Dušan Mramor** ter vodja delegacije Evropske komisije v Sloveniji **Erwan Fouéré**.

8 – 'NOVA ZVEZDA POD KR-NOM' so naslovili kulturno slovesnost, s katero je občina Kobarid počastila vstop Slovenije v EU. Med obiskovalci so bili tudi župani sosednjih občin Podbošec, Čedad in Butrio ter generalni konzul Ukrajine dr. **Volodymyr Tsybulnyk**, s katerim je Občina Kobarid v lanskem letu podpisala pogodbo o sodelovanju na gospodarskem in kulturnem področju. Poleg učencev Glasbene šole in Osnovne šole Kobarid, ki so na prireditvi nastopili, sta prav posebno vzdušje s pomočjo stare ljudske glasbe pričarala **Ljuba Jenče** in **Tomaž Rauch** (na fotografiji).

9 – VSI GOSTUJOČI ZBORI Brezmejnega kulturnega maratona so pred **Šolskim centrom** v Tolminu zapeli Odo radosti, himno **Evropske unije**.

10 – PRAZNOVALI SO TUDI NA ROBIDIŠČU, kjer so se v obmejni karavli zbrali prijatelji.

11 – ZAGORELI SO TUDI tradicionalni prvomajski kresovi.

12 – RAZSTAVA ČIPK KOT ESTETSKIH IZDELKOV, ki so nastali pod spretnimi rokami **Tanje Oblak**, je potekala v prostorih **Pošte Tolmin**.

13 – LOKOSTRELSKI KLUB ALP-KOMERC TOLMIN in **Gruppo Storico Forojuliense** iz Italije sta na Brajdi v Tolminu uprizorila srednjeveški lokostrelski turnir.

14 – OB OBISKU ČLANOV ENOTE REŠEVALNIH PSOV Addestramento Cani di Catastrofe iz Čedada (Italija) pri **ŠKD Tolmin** so poleg prijateljskega druženja ta dan člani obeh enot izkoristili za skupen trening iskanja ponesrečencev v ruševinah.

Foto: **Foto Červ**, **Andrej Kutin**, **Mateja Kutin**, **Patricija Rejek**, **Vida Škvor**, **Tamara Uršič Ladava**

foto ČERV

Ul. P. Skalarja 8, Tolmin
tel.: 05/ 38-10-190

Župan o razvoju

Kot je že v navadi, se maja v sklopu občinskega praznovanja zvrstijo številne prireditve, v letošnjem letu pa so bile nekatere združene tudi s praznovanjem ob vstopu Slovenije v Evropsko unijo. Ob tej priložnosti smo obiskali župana občine Tolmin Ernesta Kemperleta.

Približuje se nova turistična sezona in Tolmin bo vanjo ponovno zakorakal brez urejenega kampa. Interesent za zakup zemljišča pod Gabrjami, belgijska družina Van Tichelen, je odstopil ob investicije. Kakšni so pravzaprav Občinski plani?

To so zadeve, kjer se mora vključiti kapital. Višina sredstev pa je odvisna od samega načina postavitve kampa. V bovški in kobariški občini so lastniki kampov tudi lastniki zemljišč, ki počasi urejajo infrastrukturo. Kamp Gabrje je nekoliko ponesrečena zadeva, saj je lastnik območja, kjer bi se le ta nahajal, agrarna skupnost. Ta pa normalno razmišlja samo o lastni koristi. V takem primeru je treba že na samem začetku vložiti več sredstev. Vprašljivo pa je, kdo bo toliko vložil v zemljišča, ki so v najemu. Občina kampa ne more dobesedno narediti. Za njegove bodoče potrebe pa bo vložila sredstva za vodovod, in to ne glede na to, ali se bo ta izvajal ali ne; iz njega se namreč istočasno oskrbuje tudi naselje Volarje. Drug del investicije v vodovod do samega kampa, ki bi znašala okrog 18 mio SIT, pa se ne bo izvajala, vse dokler ne bo-

NAJPOMEMBNEJŠE INVESTICIJE OBČINE TOLMIN ZA LETO 2004 – V letošnjem letu bo Občina Tolmin za vsa investicijska vlaganja skupaj namenila 530 mio SIT. V spodnji tabeli bomo navedli le nekatera najpomembnejša. Vse ostale informacije boste našli na občinskih spletnih straneh www.obcina.tolmin.si.

Investicija	v 000 SIT
Vlaganje v cestno infrastrukturo – skupaj:	90.000
Največja od tega	
• Tolmin-Kamno	53.000
• Korita-Čadrg	19.600
Izgradnja inkubatorja in komunalna infrastruktura v obrtnih conah	106.700
Čistilna naprava in kanalizacija Volče	56.700
Vodovod Dolje	22.000
Vodovod industrijska cona	22.000
Vodovod Gabrje (Kamp)	18.000
Telovadnica Šolski center Tolmin	65.000
Projekti in gradbeno dovoljenje za glasbeno šolo	10.000

mo imeli resnega izvajalca projekta. V letošnjem letu je agrarna skupnost lokacijo ponovno oddala v najem tako kot v preteklih letih. Kako bo naprej, mi ni znano. Ta kamp ima res veliko smolo. Izgleda, da je bil vložek tudi za belgijskega investitorja previsok. Res je imel zelo velike projekte. Gradbene cene pri nas pa niso nižje kot v zahodni Evropi, celo višje so.

Druga lokacija za kamp je pri sotočju Soče in Tolminke. So pričakovanja za njegovo postavitve realna?

Aktivnosti se odvijajo tudi na tem območju. Čudovito bi bilo, če bi uspeli vsaj z enim kampom. Vse pa je odvisno od tega, ali bodo zainteresirani uspeli pridobiti zemljišča, ki je še vedno v postopku denacionalizacije zaradi pritožbe na odločbo.

Kakšni so razvojni načrti s planino Polog? V elektrifikacijo doline Tolminke je bilo vloženih veliko sredstev? Koliko jih je vložila Občina?

Občina pravzaprav ni veliko vlagala, saj so bila za to porabljena potresna sredstva in v tem sklopu je bila narejena tudi elektrifikacija. Prav tako sta

Utrinki

OBČINSKI NAGRAJENCI

Tolmin – Tudi letos je **Občina Tolmin** na slavnostni seji, ki so jo združili s praznovanjem ob vstopu Slovenije v EU, podelila občinska priznanja: plaketo, dve denarni nagradi, tri priznanja, in šele drugič tudi naziv častnega občana.

Naziv častnega občana je prejel profesor **Janez Dolenc**, ki je na tolminskem učiteljski in v gimnaziji poučeval tri desetletja in pustil neizbrisno pedagoško sled. Prizadeval si je, da bi dijaki vzljubili materinščino, in jih znal navdušiti za zbiranje ljudskega izročila. Po njegovi zaslugi se je zapisalo in ohranilo neizmerno bogastvo od pravljic do anekdot (knjižne izdaje: *Tolminske pravljice*, *Zlati Bogatin*, *Kres na Grebljici*). Po upokojitvi je z zbiranjem nadaljeval. Dolenc je bil pobudnik in glavni urednik treh *Tolminskih zbor-*

NA SLAVNOSTNI SEJI, ki so jo združili s praznovanjem ob vstopu Slovenije v Evropsko unijo, so letošnji nagrajenci prejeli občinska priznanja Občine Tolmin. Foto: **Lola Červ**

bili iz teh sredstev popravljene ceste in del mlekarne. Kar je bilo obljubljen, je bilo realizirano. Sedaj so na vrsti uporabniki planine.

Ali bo občina finančno podprla delovanje mladinskega centra (MC), da bo le ta zaživel?

Za zgraditev MC je bilo v lanskem proračunu namenjenih 10 mio SIT in prav toliko je zanj namenjenih letos. MC kot tak bo prav gotovo moral imeti določene programe, s katerimi se bo prijavljala na občinske razpise. Tako bo lahko dobil sredstva. Svetniki so namreč proti temu, da bi bila sredstva za njegovo delovanje fiksirana kot proračunski porabnik.

Ali je realno pričakovati, da bodo podjetniki dobili svoj prostor v inkubatorju že konec letošnjega leta?

Projekti so sicer končani. Glede na višino sredstev in dosedanje realizacije pa bo le ta zaključen prihodnje leto.

Kakšna je občinska politika zaposlovanja za mlade?

Tolminska rabi kadre, vendar samo nekatere vrste kadrov. Zato bodo morali mladi, ki bodo želeli živeti tu, začeti programirati svoj študij. V to jih usmerja tudi *Posoški razvojni center*. Nemo goče je pričakovati, da bi na našem območju zaposlili toliko študentov, kolikor jih na primer študira na fakulteti za šport. Vendar mladi razmišljajo tudi v drugi smeri, kje bodo dobili boljši kruh. Te službe pa so v glavnem na razpolago v centrih.

Pred kratkim je Občina pripravila Poročilo o stanju na stanovanjskem področju. Kaj menite o tej problematiki?

Mislim, da stanovanjska stiska v tolminski občini ni velika. Občina pa ne more mladim, ki še študirajo v Ljubljani, podeliti stanovanja, saj je pravilnik za njihovo dodelitev točno določen. Kot posamezniki ga prav gotovo ne morejo dobiti. Občina Tol-

min bo imela v letošnjem letu 13 novih stanovanj.

Občinski svet je sprejel sklep, da se normativ v vrtcih poveča za dva otroke. Proti tej odločitvi so starši v tolminskem vrtcu pričeli zbirati podpise. Kaj menite o tem?

Najlažje je zbirati podpise. Glavna kritika je usmerjena predvsem v to, da je v vrtcu premalo igralnih površin. Glede na upadanje števila otrok v obči-

JANEZ DOLENC, drugi častni občan občine Tolmin.

ni Tolmin so te površine vsekakor večje, kot so bile v preteklosti, in celo presegajo normative v nekaterih urbanih sredinah, na primer v Ljubljani. Tolminski vrtec je primeren, Občina pa se bo držala normativov in zanje bomo zagotovili vse, kar je potrebno. Ne bom pristal na nikakršno izsiljevanje, ker je teh dnevno zelo veliko tudi z drugih strani. V kolikor hočejo straši imeti nadstandard, si ga bodo morali plačati sami. Sprašujem se, koliko staršev se bo v tem primeru odločilo zanj.

Glede posameznih delavcev, ki bi ob tem izgubili službo, pa to ni nekaj novega, saj je v primeru stečaja *Bače Podbrdo* hkrati izgubilo delo kar 150 ljudi. Slej ali prej bo tega kadra manj. Če mladi nimajo več otrok, ne pomagajo nič, ne bo več toliko učiteljev, vzgojiteljev ali pa se bodo morali normativi znižati.

Bi ob občinskem prazniku radi kaj dodali?

Ni vse tako slabo, kot se včasih želi prikazati. Razvoj se nadaljuje, gradnja se nadaljuje, vendar je normalno, da si ljudje želijo, da bi bilo narejeno čim več in čim prej. Prilagoditi se bomo morali nekemu razvojnemu ciklu in začeti programirati stvari na dolgi rok. To dela tudi Evropa. Dolgoročni projekti prinašajo rezultate, ki so vsestransko preverjeni. Na kratki rok se stvari ne obnesejo.

Kakšna so vaša pričakovanja ob vstopu v EU?

Smo na obmejnem prostoru z Italijo in z odprtjem meja bo na ta prostor prišlo več ljudi iz italijanske govorečega območja ter zamejskih Slovencev. Tudi v turizmu se bodo po odprtju meje oziroma po ukinitvi carinskih dajatev stvari premaknile v pozitivni smeri. Določene dejavnosti pa bodo prav gotovo problematične; predvsem del živilsko predelovalne industrije, kjer pa upam, da bomo dobili ustrezno rešitev in da ne bo treba tudi tem delavcem odhajati na *Zavod za zaposlovanje*.

Pogovor pripravila in foto: **Patricija Rejec**

Utrinki

nikov. Njegovo življenjsko delo pa so strokovne študije o **Simonu Gregorčiču** in **Francetu Bevku** (zbirka *Znameniti Slovenci*) ter o **Ivanu Preglju** (*Zbrana dela Ivana Preglja*). Veliko je prispeval tudi k osvetlitvi in reinterpetaciji nekaterih dogodkov iz časa tolminskega punta. Leta 1980 je napisal libreto za opero *Tolminski puntarji*.

Tera d. o. o. Tolmin je prejela priznanje za uspehe na gospodarskem področju in pomoč pri razvoju športne dejavnosti. Družba za svetovanje in prodajo tehničnih termoplastov, ustanovljena leta 1992, je ena vodilnih distribucijskih podjetij na tem področju v Sloveniji. Aktivno deluje kot sponzor in donator pri športnih, kulturnih in vzgojno-izobraževalnih dejavnostih ter dobrodelnih akcijah.

Ludvik Janež je prejel priznanje za vsestransko delo v Čadrgu. Za ohranitev vasi se je zavzemal že v času, ko to ni bilo najbolj cenjeno. Prizadeva si za ohranitev starih običajev, kulturne dediščine, turistično promocijo ... Bil je med pobudniki in najbolj zaslužni vaščani, ki so omogočili usta-

novitev *Don Pierinove skupnosti*. Aktiven je tudi v organizaciji **Karitas**.

Klub tolminskih študentov je prejel priznanje ob 35-letnici delovanja. Ko je leta 1992 tudi pravno formalno postal društvo, je to člane vzpodbudilo k še večji ustvarjalnosti na različnih področjih; prirejajo ali soorganizirajo gledališke in likovne predstave, literarne večere, koncerte vseh zvrsti glasbe, izdajajo časopis *Tantatrejč*, na lokalnem radiu pripravljajo oddajo *Kizej* ... Postali so resna konkurenca profesionalnim institucijam.

Športno društvo Šentviška Gora je prejelo denarno nagrado za prispevek k razvoju športa v kraju. Društvo deluje od leta 1998 in združuje različne interesne skupine ter posameznike. Veliko prispeva k pestrejšemu življenju v svojem okolju. Pristopili so k izgradnji novega nogometnega igrišča, to pa je poleg svoje osnovne vloge postalo tudi pomembno prizorišče drugih prireditev, ki dvigujejo družabno in kulturno raven kraja.

Rekreativno društvo Slap je prejelo denarno

nagrado za spodbujanje aktivnega preživljanja prostega časa. Kot glavni cilj so si člani leta 1999 ustanovljenega društva zadali predvsem oživitve in obogatitev različnih dejavnosti v kraju. Pričeli so z urejanjem športnega igrišča, uredili naravno kopališče, urejajo bregove Idrijce, usposablajo zaraščene sprehajalne poti, organizirajo skoke z 10-metrskega mostu, koncerte, nogometne turnirje, plavalni maraton in številne druge zabavne igre.

Marija Levpušček je prejela plaketo za življenjsko delo na humanitarnem in vzgojno-izobraževalnem delu. Kot učiteljica se je vsakodnevno srečevala s stisko ljudi. Zaradi visokih etičnih vrednot in socialnega čuta do sočloveka se je kmalu vključila med aktiviste humanitarnih organizacij. Posebno pomembno delo je opravljala z vodenjem krožkov *Rdečega križa* na osnovnih šolah. S svojim več kot 55-letnim humanitarnim delovanjem je še vedno zgled ostalim aktivistom.

Mateja Kutin in **Patricija Rejec**

Povezovanje podjetij v podjetniške grozde

V nasprotju z globalizacijo, ki zahteva prenos vseh aktivnosti, ki so cenovno občutljive, na lokacije, ki zagotavljajo nižje stroške, ustvarja povezovanje podjetij v podjetniške mreže ali grozde na ožjem geografskem območju konkurenčne prednosti, ki jih ni mogoče posnemati na velike razdalje. Običajni viri, informacije in tehnologije so dostopni vsepovsod po svetu, vendar pa se konkurenčne prednosti podjetja ustvarjajo v omejenem geografskem okolju.

Razmere na globalnem trgu zahtevajo od podjetij vedno hitrejšo osvajanje novih znanj in veščin. Samo največja podjetja razpolagajo z vsemi zmožnostmi za uspešen nastop na globalnem trgu: dostop do trga, menedžerska znanja, tehnologijo, primerne proizvode in ideje. Večina malih in srednje velikih podjetij, ki so veliko bolj vpeta v gospodarske tokove lokalnega okolja kot večja, pa mora nekatere od teh zmožnosti iskati v različnih oblikah medsebojnega povezovanja.

Motivi, ki vodijo podjetnike k medsebojnemu povezovanju, so lahko zelo različni. Vsekakor pa lahko v poslovnem svetu opredelimo dve glavni skupini motivov:

- **podjetja skozi medsebojno sodelovanje povečujejo skupni prihodek.** Povezovanje v vseh svojih oblikah omogoča skupen nastop proti konkurenčnim podjetjem ali pa podjetje doseže isti cilj s povezovanjem – spreminjanjem tekmecev v partnerje. Podjetje pridobi skozi povezovanje lažji dostop do različnih virov in te vire tudi lažje upravlja;
- **na drugi strani je povezovanje motivirano tudi z zniževanjem stroškov.** Zniževanje se lahko doseže z ekonomijo obsega, ki se je ne more posluževati posamezno podjetje zaradi svoje majhnosti, na primer na področju raziskav in razvoja, marketinga ali skupne proizvodnje. Stroške se lahko niža tudi s skupnim izobraževanjem in z uvajanjem novih znanj in postopkov. Povezovanje in nižanje stroškov je možno tudi pri izvajanju zahtevnih projektov, predvsem v smislu razpršitve rizika na več udeležencev.

Pozitivne posledice	Negativne posledice
• hitreje reagirajo na želje kupcev • specializacija za ključne pristojnosti • uporaba dopolnjujočega know – how • boljša sprejetost na obstoječem trgu • razvijajo zmožnosti in odnose za hitro in uspešno reševanje problemov • so v prednosti zaradi skupnih razpoložljivih virov v grozdu (ekonomija obsega) • delujejo v spodbudnem okolju (tekmovalnost, veliko informacij, pozitivni vzori) • delujejo v okolju, kjer vlada medsebojno zaupanje	• izguba identifikacije • izguba fleksibilnosti • izguba know – how • odvisnost od drugih članov mreže • razpršitev odgovornosti • manj dobička • medsebojni konflikti

Tabela: **Posledice podjetniškega sodelovanja**

Podjetniške mreže ali grozdi so lahko neformalne, kjer se podjetja povezujejo predvsem za doseganje skupnih ciljev na 'mehkih' področjih (usposabljanje, promocija ...), ali pa so formalizirana, kar zagotavlja večjo pravno in finančno varnost (skupna vlaganja, mešana podjetja). Neformalne mreže običajno vključujejo večje število podjetij, članstvo pa je odprto za vse, ki izpolnjujejo minimalno postavljene kriterije. Formalizirane mreže so bolj tržno usmerjene, oblikovane za realizacijo konkretnega projekta in vključujejo manjše število vnaprej izbranih podjetij.

Podjetja z vstopanjem v mrežo/grozdo ustvarjajo nove medsebojne odnose.

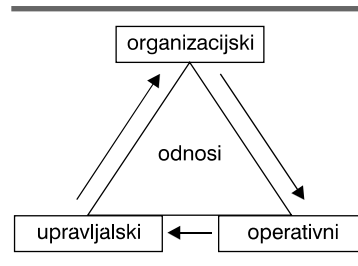
Odnosi med podjetji so:

- **organizacijski odnosi** se vzpostavijo med člani povezave z oblikovanjem okvirja, področja delovanja in realizacijo idej. Kritični faktorji uspeha so vodstvo grozda, koordinator grozda, pravila o delovanju grozda – kodeks obnašanja, izbor članov groz-

da (vstop/izstop). Za realizacijo potrebujemo finančna sredstva, ki jih lahko zagotovijo člani grozda, združenja ali država;

- **operativni odnosi** so standardni operativni postopki, ki jih oblikujejo člani za potrebe prenosa informacij medsebojnega komuniciranja in organiziranja skupnih aktivnosti. Kritični faktorji uspeha so: timsko delo, medsebojno zaupanje, odgovornost članov za sprejete obveznosti;

- **upravljalški odnosi** se oblikujejo s ciljem podpore zgoraj navedenima odnosoma. Obsegajo predvsem zagotav-

Skica: **Odnosi med podjetji**

ljanje administrativnih storitev in pogojev za njihovo izvajanje (prostor, komunikacijska in informacijska oprema).

Napotki za uspešno izvedbo skupnih aktivnosti:

- za vsako aktivnost je potrebno pridobiti soglasje vseh udeležencev v mreži;
- upoštevati pripombe in predloge udeležencev;
- uskladiti časovni okvir izvajanja aktivnosti;
- skupne investicije se pojavijo, ko si partnerji medsebojno zaupajo in ne prihaja do izkoriščanja pogajalske moči enega nad drugim;
- oblikovanje varnostnih ukrepov zaradi oportunističnega obnašanja se zmanjša s stopnjo zaupanja;
- z vsemi odstopanji od dogovorjenih pravil se mora seznaniti vse članke;
- stroške odstopanj ali slabega dela nosi storilec.

Seveda tudi pri podjetniškem povezovanju ne moremo zanemariti stroškov, ki pri tem nastajajo. To so predvsem stroški vzpostavljanja, vzdrževanja in upravljanja povezav z drugimi podjetji. Običajno so to stroški distribucije informacij, pogajalski stroški, stroški zavarovanja v primeru oportunističnega delovanja partnerjev in tudi stroški reševanja nastalih težav. Druge oblike 'stroškov' so investicije, ki so potrebne za doseganje uspešnega partnerstva. To so predvsem investicije v opremo, ki se mora prilagoditi skupnim potrebam, stroški prilagajanja delovnih procesov, stroški zaposlovanja morebitnih novih delavcev ali njihovega usposabljanja.

Roman Medved, Posoški razvojni center

Aktivno državljanstvo

Ministrstvo za šolstvo, znanost in šport je Posoškemu razvojnemu centru (PRC) v okviru javnega razpisa za sofinanciranje izobraževanja odraslih v šolskem letu 2003/04 odobrilo program Izobraževanje za aktivno državljanstvo. Program, ki smo ga poimenovali Z znanjem v Evropo, bomo realizirali s paleto člankov, objavljenih v EPI-centru, zaključili pa z okroglo mizo v juniju.

Za začetek pogledimo, kaj sploh je aktivno državljanstvo. Vemo namreč, da imamo ljudje različne potrebe, interese, želje ..., ki jih lahko v določeni meri uveljavljamo kot **posamezniki**. Kot posamezniki se lahko pojavimo pred upravnim organom, ko na primer potrebujemo različna dovoljenja in dokumente (osebno izkaznico, potni list, gradbeno dovoljenje itd.); kot posamezniki se lahko prijavimo na zavod za zaposlovanje, ko ostanemo brez delovnega mesta, ali pa uveljavljamo pravico do otroškega dodatka ...

V razviti družbi pa je vse več primerov, ko svoje potrebe in interese uveljavljamo kot **predstavniki določenih skupin, organizacij, skupnosti** (npr. društva, krajevne skupnosti, podjetja, občine ...). In v tovrstnem uresničevanju pravic prihajamo na področje, kjer govorimo o **aktivnem državljanstvu**, o tem, ko posameznik sodeluje v javnem, družbenem življenju in to življenje tudi soustvarja, sooblikuje; torej vpliva na družbo, v kateri živi. To je **nasprotna situacija** od tiste, ko posameznik le izpolnjuje državljanske dolžnosti; ko je le **pasiven državljan**. Zato tudi pravimo, da je aktivno državljanstvo sooblikovanje družbene realnosti.

Za aktivno državljanstvo gre takrat, kadar so cilji posameznika zastopani v skupinskih, družbenih, nacionalnih ciljih in kadar so državljani kot posamezniki pripravljeni pripomoči k doseganju skupnih, nacionalnih ciljev. (Žalec, 1999, str. 88)

O aktivnem državljanstvu namreč govorimo tudi, kadar z vladno politiko med državno upravo in državljani poteka **dialog**. Aktivno državljanstvo lahko poimenujemo še udeležbo pri nastajanju in oblikovanju družbene realnosti, s tem pa tudi sooblikovanje države ter njene normativnosti – zakonodaje.

Kdo je aktiven državljan?

Aktiven državljan je torej tisti, ki sodeluje v skupnosti ali družbeni dejavnosti. Za to pa potrebuje določene lastnosti.

AKTIVEN DRŽAVLJAN uveljavlja svojo volilno pravico. Foto: Patricija Rejec.

Med prve tovrstne lastnosti sodijo **različne sposobnosti** (npr. sposobnosti za • pogajanja in sodelovanje z drugimi, • ustrezno ravnanje z drugačnostjo in v konfliktnih situacijah, • konstruktivno poslušanje drugih, • pridobivanje informacij, • izražanje svojih zamisli in mnenj).

Poleg omenjenih sposobnosti mora imeti aktiven državljan tudi dobro mero **zaupanja vase**. To pomeni, da • ima posameznik lastno mnenje, • samostojno razmišlja, • samostojno ukrepa, če je prepričan, da ima prav, • prevzema odgovornost, • pred-

Aktivno državljanstvo pomeni tudi preseči individualne potrebe posameznika po osnovnih življenjskih potrebah; je torej prizadevanje za nekaj več. Aktivno državljanstvo je torej vse, kar je kakor koli povezano z javnim interesom; ni samo pravica, ampak dolžnost reagiranja (Žnidaršič, 1999, str. 74).

postavlja, da bo njegov glas slišan in upoštevan.

In nenazadnje med lastnosti aktivnega državljanja sodi tudi **znanje** – predvsem o tem: kako je družba strukturirana, kako deluje lokalna vlada, kako deluje nacionalna vlada, katere so osnovne ideje vodilnih političnih strank itd. Pri tem se zdi zanimiva tudi delitev **Bojana Žnidaršiča**, ki potrebna znanja aktivnega državljanja razdeli na dva sklopa: • **tehnična znanja** (pridobljena z državljanjsko vzgojo, pri kateri se posameznik nauči osnovnih pravil demokracije, delovanja države, pristojnosti posameznih ustanov ...) in • **znanja, potrebna za izvajanje aktivnega državljanstva**.

Po vsem tem bi lahko rekli, da je aktivni državljan nekdo, ki je pripadnik določeni državi, se aktivno udeležuje v javnem življenju, vendar pa zato to potrebuje poleg lastne iniciative, zaupanja vase in določene sposobnosti tudi **kompleksno znanje** o delovanju države in možnostih aktivne participacije.

Pomen izobraževanja za aktivno državljanstvo

V Sloveniji že kako desetletje opazujemo, da v

Aktivno državljanstvo je večšina, ne danost, zato zahteva predvsem aktivno razmišljanje. Bistvo izobraževanja za aktivno državljanstvo naj bi bilo torej stopnjevanje zavesti, kdo smo, kaj vse zmoremo, kakšne so naše omejitve, in poglobljanje razumevanja, da storimo največ dobrega za svoje okolje in zase, če se posvečamo sebi in smo hkrati aktivni v skupnosti. (Božič, 1999, str. 78).

nasprotju z državami z daljšo demokratično tradicijo izobraževanje odraslih skoraj ne zajema izobraževanja, ki bi bilo namenjeno usposabljanju posameznikov za aktivno družbeno sodelovanje in izrabljanje vseh možnosti, ki jih ponuja politični sistem pluralne demokracije. Raziskave, ki so jih izvedli na **Andragoškem centru Slovenije**, kažejo, da je izobraževanja odraslih za aktivno državljanstvo izredno malo. Tudi civilno gibanje, ki je

konec 80. let v Sloveniji igralo izredno pomembno vlogo (predvsem pri spreminjanju ekonomskega in političnega sistema), je skoraj zamrlo.

Cilji izobraževanja

Izobraževanje odraslih za aktivno državljanstvo mora tako vsebovati vse tiste veščine, ki so posamezniku potrebne, da aktivno sodeluje na področjih, ki sestavljajo njegovo javno in zasebno življenje. Cilj izobraževanja je torej usposobiti posameznika, ki je zainteresiran za uspešno delovanje v družbi.

Cilj demokratične družbe mora biti usposobiti vse državljane, da bi čim bolj sodelovali v kulturnem, ekonomskem, političnem in družabnem življenju; njihovo dejavno vključevanje je del širšega pojmovanja državljanstva, ki daje ljudem občutek, da lahko vplivajo na prihodnost.

Državljanstva se je treba naučiti, vedeti, da ne gre le za pravice, temveč tudi za stalno sodelovanje v družbi. Izziv za našo družbo je, da ustvari poti, po katerih bodo državljani lahko polnovredno in učinkovito delovali v razmerah, ki bodo vsem tistim, ki želijo biti dejavno vključeni, zagotovile razumevanje in udeležbo, vpliv, možnost prepričevanja in sprejemanje odločitev (Benn, 1999, str. 50). Gre za ozaveščanje državljanov in ozaveščen državljan je bolj ustvarjalen, se zaveda svojih pravic in dolžnosti do različni političnih dogodkov, odziva se pozitivno in aktivno.

Formalna izhodišča za uveljavljanje aktivnega državljanstva v Sloveniji

Demokratične države že v ustavi (kot svojem temeljnem pravnemu aktu) postavijo izhodišča za

Pomembno je, da človek ni pasiven, da se vključuje v dogajanje in da naredi, kolikor more.

uveljavljanje aktivnega državljanstva. Tako tudi Ustava Republike Slovenije v različnih svojih členih odpira te možnosti. S pravicami in svoboščinami, kot so:

- **svoboda izražanja**, ki govori, da je zagotovljena svoboda izražanja misli, govora in javnega nastopanja, tiska in drugih oblik javnega obveščanja in izražanja. Vsakdo ima tudi pravico dobiti informacijo javnega značaja (39. člen);
- **svoboda do zbiranja in združevanja** – zagotovljena je svoboda do mirnega zbiranja in do javnih zborovanj (42. člen);
- **volilna pravica**, ki je splošna in enaka, državljan RS pa dobi aktivno in pasivno pravico pri 18 letih (43. člen);
- **pravica do peticije in do drugih pobud splošnega pomena** (45. člen) itd.

Naša Ustava omogoča državljanom Slovenije različne oblike aktivnega delovanja na družbenem področju, tako v javni kot v zasebni sferi.

Pa realnost?

Kot smo videli, daje Ustava vsem državljanom možnost za aktivno vključevanje v družbeno in politično življenje. Seveda pa se ob tem poraja vprašanje, v kolikšni meri se te pravice in svoboščine dejansko uveljavljajo v vsakdanjem življenju. Znamo torej državljani izkoristiti vse pravne možnosti, ki so nam dane, oziroma ali jih sploh hočejo izkoristiti? Prav gotovo smo v Sloveniji šele na začetku te poti, saj se je – kot rečeno – aktivnega

državljanstva potrebno učiti. To posebej velja v pogojih, ko v demokratični državi ne živimo niti pol-drugo desetletje, še poseben pomen pa dobiva v času, ko vstopamo v skupnost številnih evropskih držav.

Ker je eden od pomembnih dejavnikov, ki vplivajo na uveljavljanje aktivnega državljanstva v **Evropski uniji**, poznavanje institucij, ki v njej obstojajo in delujejo, jih bomo v naslednji številki **EPI-centra** na kratko predstavili.

Literatura:

- **Benn, Roseanne** 1999: *Izobraževanje za aktivno državljanstvo*. Andragoška spoznanja, letnik 5, št. 4, str. 48-52.
- **Božič, Marta** 1999: *Aktivno življenje in skrb za lasten razvoj*. Andragoška spoznanja, letnik 5, št. 4, str. 77-79.
- **Challenger F., Douglas** 1998: *Pozitivne možnosti v javnem življenju: aktivno državljanstvo in državljanska vzgoja*. Vzgoja in izobraževanje, letnik 29, št. 2, str. 4-9.
- **Klemenčič, Sonja** 1999: *Izobraževanje odraslih za aktivno državljanstvo – nujnost ali utopija*. Andragoška spoznanja, letnik 5, št. 4, str. 3-4.
- **Klenovšek Vilič, Tanja** 1999: *Kako bomo izvajali izobraževanje za aktivno državljanstvo*. Andragoška spoznanja, letnik 5, št. 4, str. 85.
- **Kos, Borivoj** 1996: *Državljanstvo in Evropska unija. Teorija in praksa*, letnik 33, št. 1, str. 86-96.
- **Mohorič Špolar, Vida** 1999: *Vsebinski in pomen pojma državljanstva*. Andragoška spoznanja, letnik 5, št. 4, str. 5-12.
- **Novak, Bogomir** 1999: *Politično kulturni temelji izobraževanja za državljanstvo*. Andragoška spoznanja, letnik 5, št. 4, str. 62-65.
- **Salobir, Nada** 1999: *Za aktivno državljanstvo je potrebna vzgoja*. Andragoška spoznanja, letnik 5, št. 4, str. 80-81.
- *Ustava Republike Slovenije*. Ljubljana: Časopisni zavod, Uradni list RS, 1996.
- **Žalec, Natalija** 1999: *Kako lahko posameznik izraža svoje aktivno državljanstvo*. Andragoška spoznanja, letnik 5, št. 4, str. 87-89.
- **Žnidaršič, Bojan** 1999: *Podeželje potrebuje aktivne državljane*. Andragoška spoznanja, letnik 5, št. 4, str. 72-76.

Brigita Bratina in mag. Almira Pirih,
Posoški razvojni center

Utrinki

KAM BODO BOVČANI VLAGALI?

Bovec – Bovški
Občinski svet je

na 13. redni seji
14. aprila sprejel
odlok o proračunu za

letošnje leto. Načrtovani skupni prihodki znašajo 812.155.000 SIT, odhodki pa 851.086.934,17 SIT. Proračunski primanjkljaj v višini 38.931.934,17 SIT bodo pokrili s prenosom sredstev na računu ob koncu leta 2003.

Občina Bovec bo v letošnjem letu v gospodarske dejavnosti vložila 240.740.000 SIT. Največja bo investicija v obrtno cono (60 mio SIT). 56 mio bo namenila popotresni sanaciji cest, skoraj 41 mio pa investicijskemu vzdrževanju cest. Pomembna dejavnost na Bovškem je tudi turizem. V letošnjem letu bodo namenili investicijam v LTO Bovec in Turistično društvo skoraj 33 mio SIT, v TIC pa 18 mio SIT. Nadalje-

Odhodki po posameznih področjih (razlika med skupnimi odhodki ter investicijskimi odhodki, transferi in povečanjem kapitalnega deleža so tekoči odhodki in transferi)	v SIT
javna uprava (investicijski odhodki)	126.898.000 (6.410.000)
civilna zaščita	10.577.600
protipožarna varnost	12.500.000
gospodarske dejavnosti (investicijski odhodki) (povečanje kapitalnega deleža)	365.440.334,17 (240.740.000) (10.000.000)
varstvo okolja (investicijski transferi)	50.425.000 (40.055.000)
stanovanjska dejavnost in prostorski razvoj (investicijski odhodki) (investicijski transferi)	101.080.000 (33.700.000) (37.280.000)
zdravstvo	1.215.000
rekreacija, kultura in dejavnosti neprofitnih organizacij, združenj, društev in drugih institucij (investicijski odhodki) (investicijski transferi)	76.850.000 (7.000.000) (24.500.000)
Izobraževanje (investicijski transferi)	87.440.000 (7.000.000)
socialna varnost	18.661.000

Vir: Podatki Občine Bovec

NASLOV EPIJEVE ELEKTRONSKE POŠTE: epicenter@pososki-rc.si

vala se bodo tudi vzdrževalna dela in obnova trdnjave Kluže (28,8 mio SIT). Dva mio SIT bodo namenili mladinskemu hotelu v Bovcu. V letošnjem letu bodo tudi povečali kapitalni delež v ATC-ju Kanin in sicer za 10 mio SIT.

Poleg tega bo Občina Bovec namenila 16 mio SIT strokovnim podlagam za pripravo strategije prostorskega razvoja občine in sedem mio SIT za projektno dokumentacijo in načrte ureditve javnih površin. Za nakup opreme in ureditev investicijske dokumentacije Kulturnega doma bodo namenili sedem mio SIT, nakupu opreme za občinski urad 2.760.000 SIT, medtem ko bodo za vzdrževanje, rekonstrukcijo in adaptacijo občinske stavbe porabili 3.650.000 SIT.

Mateja Kutin

BO LIPAN PREPOZNAVEN KOT SOŠKA POSTRV?

Tolmin – V soboto, 24. aprila, je **Ribiška družina** (RD) **Tolmin** organizirala delavnico na temo *Ohranjanje jadranskega lipana*, ki je potekala v okviru projekta *Jadranski lipan* (program *Phare*, *čezmejno sodelovanje Slovenija-Italija 2001*). Najbralce spomnimo, da je namen omenjenega projekta povečanje populacije jadranskega lipana v porečju Soče in s tem ohranjanje biotske pestrosti območja. Ostale dejavnosti, ki tudi potekajo v okviru projekta, so: določitev habitata za naravno populacijo jadranskega lipana, izboljšanje prehrane lipana v umetni reji, postavitve enote za proizvodnjo žive hrane za prehrano prvih razvojnih faz lipana, priprava strokovnih osnov za začetek umetne reje z določitvijo genetske strukture in izdelava selekcijskega ter varstvenega načrta za uspešno repopulacijo.

Udeleženci delavnice (predstavniki RD Tolmin, **Ribiškega združenja Furlanije Julijske krajine** - partnerja v projektu, univerze iz Vidma, Trsta in Gradca ter predstavnik **Ribiške zveze Slovenije** in **Zavoda za Ribištvo Slovenije**) so razpravljali o celi paleti biološko-ekoloških ter socio-ekonomskih problemov. Govorili so o genetiki, o križanju med posameznimi vrstami lipana, o habitatih, ki jih ti potrebujejo za svoje različne razvojne faze, o uničevanju teh habitatov zaradi spreminjanja rečnih pretokov in sprememb transporta proda. Izpostavili so problem onesnaženja in z njim povezan pojav različnih bolezni. Dotaknili so se tudi težav, ki nastanejo z vnosom drugih ribjih vrst (kot na primer šarenke) ter problemov, ki jih povzročajo ribojede ptice (čaplje in kormorani). Razpravljali so še o posledicah klimatskih sprememb, potresov in plazov, ki prav tako vplivajo na stanje rečnih habitatov, ter se dotaknili proble-

JADRANSKI LIPAN. Foto: arhiv RD Tolmin

ma umetne vzreje v ribogojnicah in programov repopulacije; vlaganja lipana v vodotoke. Opozorili so tudi na pravne pomanjkljivosti, ki trenutno obstajajo v evropski zakonodaji glede možnosti dela z naravnimi populacijami avtohtonih rib.

Udeleženci delavnice so prišli do zaključkov, da je jadranski lipan samostojna razvojna oblika lipana s posebnim zunanjim izgledom, ki se jo lahko opredeli kot samostojno enoto varovanja, zato je treba nadaljevati z raziskavami njegove biologije ter ekologije. Ob tem bi bilo dobro poenotiti metode raziskovalnega dela z metodami, ki jih pri raziskovalnem delu uporabljajo drugje. Poudarili so tudi, bi se morali vsi prizadevati za to, da se ohranijo vsi tisti habitati, ki še zagotavljajo ustrezne pogoje za vse razvojne faze lipana. Strinjali so se, da je začeto delo na umetni vzreji lipana potrebno nadaljevati, pri tem pa posebno pozornost posvečati prav prehrani in zdravstvenemu varstvu. RD Tolmin in njihovi partnerji v omenjenem projektu si nadvse prizadevajo, da bi z ustrezno zakonodajo omogočili pretok materiala med ribogojnimi obrati in okoljem. Posebno po-

zornost pa posvečajo tudi popularizaciji jadranskega lipana in njegovi problematiki, saj bi radi, da bi bil v širši javnosti prepoznaven tako kot soška postrv.

Patricija Rejec

MED DIŠEČIMI SALAMAMI

Tolmin – V soboto, 17. aprila, so **Turistično društvo Tolmin**, **Krajevna skupnost Tolmin** in **Hotel Krn** organizirali tradicionalno salamiado. V hotel, kjer je potekala, so ljubiteljski izdelovalci salam prinesli 29 vzorcev. Komisija nikakor ni imela lahkega dela. Kot je povedal **Darko Jerončič**, član komisije, se je kakovost salam glede na prejšnja leta izboljšala. Najbolje so ocenili salamo, ki jo je izdelal **Rok Gašperin** iz Drobočnika. Drugo mesto je pripadlo **Slavku Bavdažu** iz Loma, tretje pa **Vladu Rutarju** s Prapetnega.

Salamiada pa se z izborom najboljše salame in podelitvijo nagrad nikakor ni zaključila. Obiskovalci so na degustaciji mesne dobrote lahko poskusili ter se poveselili ob dobri kapljici in glasbi.

Mateja Kutin

Utrinki

FINSKA DELEGACIJA V POSOČJU

Tolmin – Na povabilo ministrice za regionalni razvoj, mag. **Zdenke Kovač**, se je v soboto, 17. aprila, v Tolminu mudil finski minister za regionalni razvoj in lokalno samoupravo **Hannes Manninen** s sodelavci. Na delovnem obisku, ki ga je vodil **Posoški razvojni center** (PRC), je bila rdeča nit pogovorov popotresna obnova Posočja, predstavitev *Phare programa* čezmejnega sodelovanja (CBC) ter pobude skupnosti *Interreg III A*. Srečanje je potekalo v podjetju **GOAP SISTEMI d.o.o.**, ki med drugim uspešno sodeluje tudi s finskim podjetjem **Halton**.

V finski delegaciji so bili poleg ministra za regionalni razvoj in lokalno samoupravo tudi **Timo Reina**, posebni svetovalec z ministrstva za notranje zadeve, **Ritva Viljanen**, državna sekretarka z ministrstva za notranje zadeve, **Pekka Kilpi**, generalni direktor urada za regionalni razvoj in javno upravo pri ministrstvu za notranje zadeve ter **Esko Lotvonen**, direktor regionalnega sveta za Laponsko. Delegacijo je spremljala tudi finska veleposlanica v Sloveniji **Birgitta Stenius Mladenov**. Najbralcem še povemo, da je vodstvo PRC-ja mag. Zdenko Kovač v *restavraciji Kotlar* v Kobaridu presenetilo tudi s torto za rojstni dan.

Besedilo in foto: **Patricija Rejec**

FINSKA DELEGACIJA si je na delovnem obisku ogledala tudi podjetje **GOAP SISTEMI d.o.o.**

Laharnar in Razvojni program Soča 2006

Na podlagi *Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o popotresni obnovi objektov in spodbujanju razvoja v Posočju (ZPOOSRP-C)* je *Posoški razvojni center* pripravil *Razvojni program Soča 2006* z namenom dodeljevanja razvojnih spodbud za:

- vzpostavljanje razvojne infrastrukture,
- pospeševanje podjetniških vlaganj, razvoja gospodarstva in odpiranja novih delovnih mest ter
- usposabljanje in razvoj kadrov. Razvojne spodbude se dodeljujejo ob upoštevanju pravil dodeljevanja državnih pomoči ter *Zakona o spodbujanju skladnega regionalnega razvoja*.

Na razpisu vsakoletnega izvedbenega programa je od leta 2002 pridobilo sredstva 16 podjetij. Zanimalo nas je, kako takšni programi prispevajo k uspešnosti poslovanja teh podjetij. Tokrat vam predstavljamo podjetje **Fonex Laharnar d.o.o.**

Na kratko o podjetju

Podjetje je 4. maja obeležilo svojo 10-letnico poslovanja. Ob tej priložnosti smo obiskali lastnika podjetja **Darka Laharnarja** in njegovo soprogo **Branko**. Na Slap ob Idrijci so se preselili konec septembra lanskega leta, sedež podjetja pa imajo zaenkrat

še vedno v Cerknem. Že dalj časa poslujejo tudi na našem območju, saj sta Laharnarjeva doma prav od tu; ona z Idrije pri Bači, on z Bukovskega Vrha. V Idriji in v Cerknem imajo svojo lastno mrežo maloprodaje, opravljajo pa tudi montaže antenskih ter satelitskih sistemov in elektroinstalacije. Naj bralcem ob tem še povemo, da ima Laharnar 28,5 odstotni lastniški delež pri radiu Alpski val, od leta 1997 pa tam opravlja tudi funkcijo direktorja. Kot sam pravi, tja prinaša svoje ideje in izkušnje.

Kakšni so bili vaši začetki?

Po poklicu sem elektronik in že od

začetka srednje šole sem bil tudi radioamater. Ko sem se pričel ukvarjati z antenskimi sistemi, me je ta zadeva resnično zanimala, zanimala so me telekomunikacije. Ko so v letih 1984/85 prišli na tržišče prvi satelitski sistemi, sem ga kupil tudi sam, ga zmontiral in nato še parim kolegom ... S partnerjem iz Ljubljane sva kasneje iz tega naredila posel. No, pred tem sem imel nekaj časa tudi popoldansko obrt RTV servis. Lahko rečem, da sem stalno delal s tem.

Kaj pa danes?

Danes delamo zahtevnejše stvari; skupinske antenske naprave za hote-

le, apartmaje, sodobne antenske sisteme z digitalnimi satelitskimi sprejemniki, video nadzorne sisteme, zvezda sisteme kabliranja ... Tu zaenkrat še nimamo resne konkurence, saj to delo zahteva veliko znanja, ki temelji na izkušnjah iz preteklih let. Stvari se seveda tudi stalno spreminjajo.

Ste tudi člani trgoveškega grozda?

Z vključitvijo v to združenje, v katerem je 10 podjetij, smo postali zelo resen partner tudi velikim podjetjem, kot je na primer Merkur. Skupaj namreč lahko nabavljamo zelo velike količine različnih artiklov. Vse se od-

Utrinki

EKO DAN

Livek – Tudi Podružnična osnovna

šola Livek se je letos prijavila v slovensko mrežo eko šol. Na to smo zelo ponosni, saj smo prva šola na Tolminskem, ki je pričela slediti zdravemu načinu življenja pod okriljem nacionalne koordinacije v Sloveniji.

Naša šola ima idealne pogoje za življenje v sožitju z naravo, saj se nahajamo v prelepem, še dokaj neokrnjenem okolju pa tudi majhno število otrok nam omogoča izpeljavo mnogih zanimivih in otrokom privlačnih dejavnosti. Tako vsi na šoli delujemo eko že celo šolsko leto. Skrbimo za čistočo našega okolja, nabiramo zdravilne rastline in sadike ter iz njih delamo raznovrstne pripravke, ločeno zbiramo odpadke, varčujemo z vodo, energijo in papirjem, pridobivamo spoštljiv odnos do hrane in prehranjevanja, skrbimo za ptice in druge živali, opazujemo ter uživamo v naravi. Trudimo se, da jo čim manj okrnemo, da ohranjamo dobre medsebojne odnose, hkrati

pa ozaveščamo ostale krajanke o prijaznem načinu življenja.

Za vstop v nacionalni projekt eko šol je potrebno izpolniti kar nekaj pogojev: sodelovanje učiteljev na izobraževanjih, udeležba, raziskava in pošiljanje projektov na razpisane natečaje, urejanje eko oglasne deske, priprava različnih razstav, piknikov ... Prepričani smo, da smo izpolnili vsa pričakovanja in dosegli vidne rezultate za pridobitev zelene zastave, ki je za vsako šolo prestižna nagrada.

Foto: arhiv OŠ Livek

V sklopu naših dejavnosti smo imeli v soboto, 17. aprila, na šoli eko dan. Učenci so med igro, plesom in petjem obiskovalcem predstavili doseženo delo. Prireditve so se udeležili tudi podpisniki eko listine: ravnateljica OŠ Simona Gregorčiča Kobarid **Lenka Raspet**, župan občine Kobarid **Pavel Gregorčič** in predstavnik

lokalne skupnosti **Klavdia Zabreščak** in **Bruno Grosar**. Pričakovali smo tudi nacionalno koordinatorko **Nado Pavšer**, ki pa je bila zaradi obveznosti odsotna. Podprli so naša prizadevanja, da bi vsak izmed nas skrbel za planet Zemlja in se trudil za mir na njem. Eko listino so brez zadržkov podpisali in sprejeli eko znak šole.

Slavje smo zaključili z delavnicami, na katerih so učenci s pomočjo staršev pripravljali okusne in zdravilne jedi: pomladno solato, frotljo, trobentičine bonbone, krompir z začimbami, zeliščne čaje, poskusili pa so lahko tudi različna bio peciva. Obiskovalci so si lahko ogledali razstavo otroških eko izdelkov, zdravilnih zelišč in pripravkov ter razstavo o ekološki pridelavi hrane, ki je bila na ogled vse do 10. maja.

Upamo, da bodo našemu zgledu sledile tudi druge šole in veselimo se sodelovanja z njimi.

Damjana Nanut in **Irena Stergar**, Podružnična OŠ Livek

vija na nivoju grozda; poenotena je nabava, skupaj dosegamo velike količine in zato imamo ugodne cene. S tem smo postali konkurenčni. V grozdu so podjetja iz različnih delov Slovenije in vsako trži svoje območje, tako da si ne 'hodimo v zelje'. Jaz na primer pokrivam območje od Godoviča, na Gorenjskem Žiri, Savodenj, Gorenjo vas, Cerkljansko in Idrijsko ter Posočje do Kanala.

Bili ste tudi eden prvih na našem območju, ki ste pričeli z internetno trgovino.

Da. To je bil eden izmed petih inovativnih razvojnih projektov v državi v letu 2002, financiran s strani PCMG-ja. V to ponudbo je sedaj vključenih že 15 podjetij in z njo dopolnjujemo našo maloprodajo. Trgovina je zasnovana tako, da smo posodobili informacijsko tehnologijo, saj vse poteka po elektronski pošti. V kolikor stranka naroči nek artikel, ki ga nimamo v našem centralnem skladišču, gre naročilo direktno dobavitelju, tako da ta stranki dostavi blago. Prednost takšne prodaje je predvsem v informacijski tehnologiji; stroški so nižji in informacija gre hitro naprej. Kupce imamo tako po vsej Sloveniji, od Murske Sobote do Krškega, Kopra ...

Na zalogi imamo stalno okrog 6.500 artiklov, ki se v grobem delijo

na belo tehniko, male gospodinjske aparate, HI opremo, inštalacijski material, antenske sisteme ...

Kako gledate na dobljeno razvojno pomoč v sklopu Soče 2006?

Sredstva so prav gotovo velika razvojna pomoč. Podjetje v začetni fazi namreč stalno išče najbolj ugodne vires financiranja, da potem lahko iz njih kar največ naredi. Nepovratna sredstva so prav gotovo velika stimulacija ne le za nas, temveč tudi za vsa tista podjetja v Posočju, ki so pomoč prejela. V kolikor te pomoči ne bi dobili,

prav gotovo še ne bi adaptirali poslovnega dela stavbe.

Ker v Posočju manjka monterjev in antenskih sistemov, imamo tu veliko posla in ga moramo celo odpovedovati. Opažam, da se je sedaj to območje začelo razvijati; veliko se gradi, novega dela ... Na Idrijsko-Cerkljanskem koncu ni takšnih pomoči, ni tako velikih stimulacij, ni prostorskih možnosti za širitev, zato podjetniki odhajajo iz teh krajev in se odseljujejo na tista območja, kjer jim država ponuja več pomoči.

PODJETJE JE NA NAŠEM OBMOČJU eno izmed prvih pričelo z internetno trgovino.

Kako ocenjujete svojo konkurenco?

Te seveda ne gre podcenjevati. Vendar tukaj ni veliko prebivalcev, zato tudi število kupcev in potrošnja nista velika. Po vsej verjetnosti prav zaradi tega velikim hišam ni v interesu, da bi se tu razvijali. In se pojavi težava, ne le da ni veliko konkurence, tudi kupcev je malo.

Kateri so vaši aduti?

To je prav gotovo poznavanje stroke. Zaradi tega smo daleč pred konkurenco. Ni namreč izdelka, ki ga prodajamo, da ga ne bi obvladali oziroma ga ne bi upali inštalirati.

Ali menite, da ste dovolj prepoznavni?

Na našem koncu prav gotovo smo, v širši Sloveniji pa ne dovolj. Razen seveda med tistimi, ki se ukvarjajo z isto stroko. Tu imamo tudi svojo ceno. Veliko pa delamo na prepoznavnosti; z reklamami, oglaševanjem po radiu ...

Kakšni so vaši cilji v prihodnosti?

Vsako podjetje mora gledati in načrtovati svojo prihodnost, da se obdrži na trgu. Tako tudi mi nameravamo odpreti trgovino v Tolminu in z dodatnim zaposlovanjem omogočiti našim kupcem večjo kakovost storitev.

Pogovor pripravila in foto: **Patricija Rejec**

Utrinki

KAKO SO TO DELALI NEKOČ

Most na Soči – Za nas pašniki pod skalnimi stenami, posejani s tisočermi cvetovi planinskih rož in kuštravimi hrbti ovac, pozvanjanje njihovih zvoncev ter pastirji, ki vešče oblikujejo hlebce dišečega sira, niso le idilična kulisa reklame za čokolado ali mehčalec perila. Zgodbe naših dedov so nam razkrile, da je bilo življenje v planinah, ki so danes vse bolj opustele in zarasle, trdo in prav nič romantično. Vsakodnevni trud za preživetje je njihove prebivalce prisilil, da so veliko predmetov, ki jih danes enostavno kupimo v trgovini ali pa jih sploh ne uporabljamo več, morali izdelati kar sami s preprostim orodjem iz materialov, ki so jih imeli na voljo.

Kako to 'življenje nekoč' približati današnji mladini, ki živi v času elektrone in računalniških igrice ter poznajo planine z ovčami in kravami res le še iz reklam ter pravljic? V **Triglavskem narodnem parku** (TNP) so našli rešitev. V letošnjem šolskem

letu so pripravili projekt z naslovom Izbrane vsebine iz etnologije planinskega pašništva za otroke. Trenutno je to poskusni projekt, ker pa so rezultati dela zelo dobri, bo v prihodnjih letih prav gotovo zares zaživel. Glavni cilji projekta so:

- ohranjanje kulturne dediščine alpskih narodov,
- približati otrokom postopke za ročno obdelavo lesa, ki so jih danes v veliki meri nadomestili stroji,
- seznaniti otroke s predmeti za vsakdanjo rabo, ki so jih nekoč ljudje na planinah izdelovali

Foto: **arhiv OŠ Most na Soči**

sami, • omogočiti otrokom, da obdelovalne postopke tudi sami preizkusijo in izdelajo uporaben predmet.

Delavnice potekajo na šolah, ki so se vključile v projekt TNP. Vodijo jih naravovarstvena nadzornika v TNP **Tomaž Bregant** in **Ludvik Komac** ter strokovni sodelavec **Jože A. Mihelič**.

Projekt seveda ne vključuje le delavnic. Otroci so in še bodo obiskali kar nekaj naših planin in se tako tudi v živo seznanili s pašništvom kot delom naše kulturne dediščine.

Na **OŠ Dušana Muniha Most na Soči** so nas možje iz TNP obiskali 31. marca.

Delavnic so se udeležili tisti učenci sedmega razreda devetletke, ki obiskujejo izbirni predmet Obdelava lesa. Takoj na začetku je zanimanje otrok pritegnil **Ludvik**, ki jim je v pojočem trentarskem narečju predstavil številne stare predmete s planin. Otroci so bili najbolj navdušeni nad coklami z lesenim podplatom in

Bogastvo preteklosti na Bovškem

Vlasto Terezijo Komac iz Bovca so od nekdaj zanimale stare stvari, stari predmeti, pesmi, pripovedke, pravljice ... Zbira vse, kar diši po starem. Ob izidu njene tretje knjige *Zakladnica bovške preteklosti* smo se z njo zapletli v pogovor.

Kdaj vas je začelo zanimati življenje, kakršno je bilo nekoč?

Že od mladosti me je zanimalo, kako so živeli v preteklosti. Kot otrok sem z zanimanjem poslušala starejše ljudi in njihove zgodbe, anekdote, pripovedke in pesmi. Odličen pripovedovalec je bil tudi moj oče, kateremu sem z veseljem prisluhnila.

Gradiva ste začeli tudi zbirati.

Oče me je navdušil, da sem začela zbirati stare predmete. Začela sem iskati različna gradiva, kopije, stare razglednice, slike, delala zapiske ... Zanimalo me je vse, kar se je nanašalo na preteklost Bovškega. Obiskovala sem starejše ljudi iz Bovca in okoliških vasi, ki so mi pripovedovali o svojih spominih in spominih svojih prednikov.

Zadnjih 15 let sem se posvetila intenzivnemu zbiranju in zapisovanju. Ugotovila sem namreč, da je starejših ljudi s poznavanjem preteklosti vsak dan manj. Jaz pa sem želela ohraniti spomin nanjo. Žal je bilo veliko gradiva uničenega v velikonočnem potresu pred šestimi leti.

Po letih zbiranja se mi je nabralo ogromno gradiva. Takrat se mi je tudi porodila misel, da bi izdala knjigo. S tem bi dediščino preteklosti podarila

VLASTA TEREZIJA KOMAC (v sredini) **JE V BOVŠKEM KULTURNEM DOMU** predstavila svojo tretjo knjigo *Zakladnica bovške preteklosti*.

Utrinki

vezalkami. Nenavadna se jim je zdela tudi lesena ovčja ovratnica (kamba), pa krpelje za hojo po snegu in seveda lesene žlice.

Tomaž je prav za delo v delavnicah po starem izročilu izdelal nenavaden stol za obrezovanje lesa, ki služi kot primež. Delo na njem je videti čisto enostavno, ko pa so nanj sedli otroci in poskusili narediti noge za trinožne stolčke, so hitro ugotovili, da ročna obdelava lesa ni vedno preprosta. Dekleta so se navdušila nad starimi igrami špano in vokalco, za katere so igralno mrežo vrezali kar v lesene plošče.

Kljub začetni nespretnosti učencev so iz kosov lesa kmalu začeli nastajati izdelki. Fantje so izdelovali trinožne stolčke, dekleta pa igralne plošče.

Pomoč in nasveti mojstrov so bili dobrodošli in v dobrih treh urah so se tisti najbolj delavni lahko pohvalili s končanim izdelkom.

Otroci so bili nad delavnicami navdušeni, izvedeli so veliko novega, življenje in delo ljudi nekoč pa jim je bilo tako predstavljeno na najbolj naraven

način - s praktičnim delom. Kaj ni lepo, če iz šole prideš z lesenim stolom, ki si ga sam izdelal?

Mateja Maretič, profesorica tehnične vzgoje, OŠ Dušana Muniha Most na Soči

NA STOLETNIH SMUČEH

Kanin – Že enajstič so se na Kaninu na velikonočni ponedeljek zbrali ljubitelji starosvetnega smučanja. Kot je povedal **Edi Terilkar**, član **Smučarskega društva Kanin**, ki je organiziralo zadnje srečanje te sezone, se je tekmovanja udeležilo 14 skupin iz vse Slovenije (najštevilčnejša je bila skupina **Rovtarjev** iz Škofje Loke s 25 smučarji) in ena iz Avstrije (iz bližine Semmeringa je prišlo 13 smučarjev). Med 165 smučarji je bilo 13 deklic, šest dečkov, 35 žensk in 111 moških. Ena od značilnosti Emausa so prav gotovo leseni pirhi na vrhovi, ki jih tekmovalci dobijo namesto startnih števil. Poleg tega pa se otroci posladkajo tudi s čokoladnimi pirhi.

Pri tekmovanju starosvetnih smučarjev je žirija

ocenjevala čas vožnje, njen stil in opremo tekmovalca. Med deklicami do 15 let se je najbolje uvrstila **Monika Narat** (društvo **Planšarjev**, Kamnik), med dečki do 15 let **Nejc Vidmar** (društvo **Gora**, Predmeja), med ženskami **Gerlinde Nothnagl** (Avstrija), med moškimi pa **Josef Budl** (Avstrija). Ekipno so bili najboljši Rovtarji iz Škofje Loke, drugo je bilo društvo Gora iz Predmeje in tretje **Društvo 1313** iz Bovca. Letošnje nagrade, ki so jih tekmovalci prejeli, so bile nekaj posebnega. Namesto klasičnih pokalov in medalj so dobili umetniška dela akademskega slikarja **Reneja Čopija** iz Čezsoče; prvouvrščeni so prejeli uro na panjski končnici z motivom smučarja, ostali pa panjske končnice z motivom smučarja.

Vsekakor pa sta si posebne pohvale zaslužila najstarejši in najmlajša tekmovalka. **Anton Žonta**, član društva Gora iz Predmeje, se lahko pohvali s častitljivimi 82 leti, **Tamara Urbiha** iz društva Rovtarjev pa je bila s tremi leti in pol najmlajša tekmovalka.

Organizatorji so bili s prireditvijo zadovoljni. Od

prihodnjim rodovom in pripomogla, da bi vsaj delček naše zgodovine ne tonil v pozabo.

Verjetno je več ljudi, ki zbira gradivo o preteklosti, le malo pa je takih, ki se odločijo, da bodo izdali knjigo.

V Bovcu je kar nekaj ljudi, ki zbira stare predmete, zapise, fotografije ... Največ je takih, ki zbirajo ostaline prve svetovne vojne. Večjo zbirko starih predmetov je imel tudi moj oče. Žal smo jo morali po potresu leta 1998, ko smo rušili hišo, prodati muzeju. Naša občina namreč ni bila zainteresirana za odkup, da bi ti eksponati ostali na Bovškem, kamor sodijo.

Zanimivo zbirko je imel tudi **Andrej Stergulc**, prvi bovški župan. Zbral je stare fotografije bovških rodbin, razne pogodbe v zvezi z njimi ... Hotel je izdati knjigo o tem, a ga je žal prehitela smrt.

Moram reči, da je odločitev za izdajo knjige težka. Kar nekaj ljudi ima dosti pisnega in slikovnega gradiva, pa se za ta korak ne odločijo. Najbrž to delo ni dovolj cenjeno, pa tudi pogoji za izdajo knjig so neugodni. Imam še precej zapiskov, ki se bodo ohranili za naslednje rodove. Morda bodo oni nekoč izdali knjigo.

Kakšno je bilo življenje na Bovškem nekoč? Verjetno se ljudje ozirajo na mlada leta z nasmehom na ustih, kljub temu da jim marsikdaj ni bilo prizaneseno z grenkobo.

Starejši ljudje so mi z veseljem pripovedovali o preteklih časih. Njihova kultura se je kazala v skrbno obdelanih njivah, pokošenih travnikih in pograbljenem listju po gozdovih. Življenje je utripalo tudi v visoko ležečih vaseh. V skromnih hiškah s cvetjem na majhnih oknih so z močno voljo premagovali vsakdanje težave in hude nenavadne preterese. Poprijeli so za vsako delo, da so lahko preživeli. Vedno pa so našli čas, da so prisluhnili drug drugemu, komu kdaj ponagajali in s tem uprizorili tako imenovano vaško komedijo. Tragedije so ponavadi prihajale nenapovedano.

Kaj lahko najdemo v knjigi *Zakladnica bovške preteklosti*, ki jo podrobneje predstavljamo tudi v EPI-jevi knjižni polici?

V njej skušam predstaviti družbeno, kulturno in gospodarsko preteklost Bovškega. Ne želim narediti vtisa, da se nostalgичno oziram za starimi časi, ko naj bi bilo vse prav in lepo. Vendar pa so se ti isti, s katerimi sem se pogovarjala, strinjali, da je bilo včasih življenje zaradi revščine veliko težje, po drugi strani pa je bilo lepše od današnjega; bolj so bili povezani, složni in našli so čas, da so prisluhnili drug drugemu v trenutkih veselja in v trenutkih žalosti. Njihovo duhovno bogastvo je izviralo iz vrednot, kot so vera, upanje in ljubezen.

Bralcu sem hotela približati tudi bovški govor.

NA OSNOVI STARIH FOTOGRAFIJ IN S POMOČJO INFORMATORJEV je Vlasta izdelala skice prazničnih oblačil, ki so se nekdaj nosile na Bovškem. V taki obleki je nastopila njena nečakinja **Monika Ivancič**.

V besedilo sem vpletala narečne besede ter jih skušala zapisati v poenostavljenem fonetičnem zapisu.

Ta ni vaša prva knjiga.

Moja prva knjiga je izšla leta 1995 z naslovom *Čez Boko gre čeča*. V njej sem zbrala stare molitvice in pesmice z Bovškega. Zavedla sem se namreč, da živimo v času, ko ta ljudski zaklad tone v pozabo. Nekoč so se Bovčani zbirali na trgu pod lipo in peli ob vsaki priložnosti, veseli ali žalostni, če je bil praznik ali navadni dan. Peli, molili in zabavali so se tudi ob dolgih zimskih večerih. Pesmice in molitvice so se učili na pamet ter jih tako prenašali iz roda v rod. Po pripovedovanju so nekatere stare več kot 150 let. Vse to ob sedanjem, vse prehitrem tempu življenja tone v pozabo.

Dve leti za tem ste izdali knjigo *Na Kluzah tice strašijo*, v kateri so zbrane povedke z Bovškega.

Zamisel o zbirki povedk se mi je porodila že v času nastajanja prve knjige. Ko sem namreč zbirala pesmi in molitvice, sem naletela na številne povedke in legende. Nekatere so bile že objavljene, druge ne. V tej knjigi so zbrane prerokbe iz *Trentarskega študenta* in različne povedke, ki se nanašajo na Bovško. Slednje so razdeljene na coprniške, legendarne, bajne, strašljive, šaljive in razlagalne.

Vaš prosti čas zapolnjuje tudi delo v društvu ARS Bovec in pri bovški Zgodovinski sekciji.

Da. Pri zgodovinski sekciji sicer nisem članica, vendar pa z njimi sodelujem. Zanima me vse, kar je staro, tudi arheološke izkopanine. Drugi me večkrat prosijo, da zanje poiščem kakšne stare predmete. Rada brskam po naši preteklosti. Veliko sem sodelovala z Andrejem Stergulcem. Sedaj veliko sodelujem z **Ingo Miklavčič Brezigar** iz *Goriškega muzeja*.

Izdelali ste tudi skice prazničnih oblačil, ki so se nekdaj nosile na Bovškem.

Da. Skice sem izdelala na osnovi starih fotografij, pomagali pa so mi tudi starejši informatorji. Ob 800-letnici Bovca so na njihovi osnovi izdelali tri praznična bovška oblačila. V trentarskem muzeju so nekatera postavljena tudi na ogled. Na praznovanju ob vstopu Slovenije v Evropsko unijo v Novi Gorici pa je bilo predstavljeno praznično bovško oblačilo, ki ga je po naročilu Inge Miklavčič Brezigar izdelal **Borut Šulin**, modni oblikovalec iz Bovca (op. uredništva: z *Borutom Šulinom* smo se pogovarjali v EPI-centru v št. 1, letnik III).

Vaš prispevek k ohranjanju bovške preteklosti je velik. Naši otroci bodo hvaležni za vsak dan, ki ste ga posvetili odkrivanju že skoraj pozabljenega.

Upam, da bodo znali ceniti moje delo. Zavedam se namreč, da bo bolj cenjeno šele čez nekaj časa, morda šele čez sto let.

Na tem mestu bi se rada zahvalila vsem, ki so mi s svojimi pripovedmi pomagali odstrti tančico in pogledati v preteklost, v nekdanje življenje na Bovškem. Hvala vsem, ki so mi na kakršenkoli način pomagali pri nastanku knjig.

Pogovor pripravila: **Mateja Kutin**

Foto: **Filip Hrovat**

Utrinki

tovrstnih prireditve se namreč prav Kanin lahko pohvali z najštevilčnejšo udeležbo. Med obiskovalci prireditve sta bila tudi **Svetozar Guček** in

njegov sin **Aleks Guček**, velika poznavalec in pisca zgodovine smučanja.

Besedilo in foto: **Mateja Kutin**

ŽE ENAJSTIČ JE NA VELIKONOČNI PONEDELJEK KANIN GOSTIL ljubitelje starosvetnega smučanja.

Skok do Zlate obale

Tadej Beguš je po treh mesecih smešnih in malo manj smešnih prigod prispel z motorjem v Gano. Tu bo s skupino študentov *Medicinske fakultete* sodeloval s humanitarno organizacijo *Divog*; z znanjem, izkušnjami in materialnimi dobrinami bodo pomagali ljudem v okolici jezera Volta.

Iz Gambije, od koder je poročal za prejšnjo številko *EPI-centra*, se je Tadej odpravil preko Senegala v Gvinejo. Opustil je misel o prečkanju Slonokoščene obale in se odpravil nazaj proti severu. Preko Malija in Burkine Faso pa je končno prispel do Gane.

Zahodna Afrika

Sahara proti jugu postopoma prehaja preko step v savano. Količina padavin se v isti smeri večja, puščavsko in polpuščavsko podnebje prehaja v savansko ter vlažno ekvatorialno na obalah. S tem pa se spreminja tudi rastje. Za države so značilna obalna nižavja, ponekod močvirnata s tropškim gozdom. Notranjost pa je hribovita in planotasta. Najobsežnejše višavje v zahodni Afriki je Fouta Djallon (Gvineja).

Niger in Volta sta največja vodoto-

PISANA OBLAČILA DOMAČINK.

ka na tem območju. Pri kraju Akosombo (Gana) so Volto zaježili in nastalo je eno največji umetnih jezer (8.500 km²), ki poplavlja vso okolico reke do njenih izvirnih pritokov (Črna in Bela Volta). Vodo koristijo za pridobivanje električne energije.

Večina prebivalstva živi v večjih mestih in ob obalah. Sušna notranjost, kjer so pogoji za preživetje slabši, je redko poseljena. Tu živijo večinoma nomadi.

Kakov in rudno bogastvo

Države zahodne Afrike so bile še do sredine preteklega stoletja kolonije. Nekdanji gospodarji so izkoriščali bogata nahajališča boksita (Gvineja ima 30 odstotkov vseh svetovnih zalog), zlata, mangana, železove rude in diamantov. Večino rude še danes izvozijo.

Industrija je slabo razvita. Gospo-

OD CARINE DO CARINE

Poslano: 30. 03. 2004

Od dneva, ko sem krenil na pot iz Sere Kunde v Gambiji, to je bilo 22. marca, do danes, ko sem se ustavil v mestu Bobo Dioulasso v državi Burkina Faso in se piše 30. marec, se je števec na motorju ustavil natančno na 4.000 km.

Polovico poti po Gambiji me je spremljal Tržičan **Jaka**, ki že dlje časa živi v tej državi. V času mojega okrevanja mi je veliko pomagal pri popravilu in pripravi motorja za nadaljnjo pot. Na vzhodnem delu sem zapustil Gambijo in vstopil v Senegal. Šele po dveh urah vožnje sem končno dobil carinike za žig, da me v notranjosti države ne bi zaprli, češ da sem vstopil ilegalno. Pot me je najprej vodila proti severu v Tambakaundo, nato pa ponovno pro-

ti jugu skozi nacionalni park Niokolo Koba. Tu sem v kampu z zelo gostoljubnimi domačini in dobro hrano ob izviru reke Gambije tudi prespal. Toda bilo je zelo burno, saj sem celo noč poslušal rjovenje povodnih konj. Na žalost jih nisem mogel videti, ker so bili na drugem delu reke. Te živali se namreč stalno selijo in to noč nisem imel sreče, da bi bil na isti strani reke.

Naslednji dan sem poizkušal prečkati mejo in priti v Gvinejo Conakry preko prelaza Mali, ki je tudi najvišja točka v državi (1.538 m). Tu je cesta tako obupna, da sem po dveh kilometrih dobesednega plezanja z motorjem v hrib obupal. Po dveh padcih in odtrganih zadnjih kovinskih kovčkih, sem moral peš v dolino. In to ne enkrat, ampak kar štirikrat! Vso prtljago sem namreč moral znositi na ramenih, saj druge možnosti ni bilo.

No, to še ni bilo tako hudo, saj sem navajen hribolazenja. Toda v senci je kazalo 40 stopinj Celzija, da o vlagi sploh ne govorim. Poskusil sem še na drugi cesti, približno 100 km proti vzhodu, vendar sem se v mestu Selamande zaradi slabe ceste raje obrnil in se vrnil v kamp. Moj namen je bil namreč prevoziti še nekaj Afrike, ne samo meje med Senegalom in Gvinejo. V kampu so bili zelo presenečeni nad mojo vrnitvijo, ko pa so zagledali motor, jim je vse postalo kristalno jasno.

Naslednji dan me je pot vodila nazaj v 200 km oddaljeno Tambakaundo in od tu po "glavni" poti do Koundare. Ta pot je bila sicer za spoznanje boljša; sam sem jo prevozil v štirih urah, medtem ko tovornjaki za to potrebujejo cel dan. Seveda, ko je cesta suha! Kako pa vsa zadeva izgleda v deževni dobi? Pravi 'Camel trophy'.

V teh dveh dneh sem popil 24 litrov vode. Marsikaj je odpovedalo. Še kompasa, ki ga uporabljalo na hidrogliserjih, je kazal kar nekam v tri dni. Hvala bogu, da imam s seboj tudi SMB kompasa, ki ne odpove nikoli. Motor se ni uspel ohladiti celo noč. Sem se pa malo bal opic, saj pravijo, da kjer je ena, je ponavadi kar cel trop. Te niso nič kaj gostoljubne, včasih celo zelo nevarne.

Pot sem nadaljeval proti Gvineji, kamor mi niso pustili vstopiti, češ da na karnetu (to je zavarovanje, kjer ne velja zelena karta) ni vpisana njihova država. Glede na vse, kar sem v teh dneh že doživel, sem v carinika toliko časa 'drgnil' s svojo 'tminsko' francoščino, da mi je ta po dveh decilitrih viskija kar sam vse uredil. Toda na vsakih 10 kilometrov se je nadaljeval 'checkpoint' in karnet. Zvečer sem že

Tminska uganka ...

V Afriki je arabski napis na majicah marsikomu povzročil velike probleme, največje prav jezikoslovcem. Ker večina od vas tudi ne ve, kaj ta napis pomeni, vam bomo pomagali. Zapisano je *Africa Tmin*. Ker ta beseda v arabščini ne obstaja, jo bodo uvedli v njihov pravopis in seveda v šole drugo leto. Zato jo morajo znati tudi razložiti. Tadej jim je obljubil, da bo z

vašo pomočjo dobil najboljšo rešitev, kako obrazložiti Afričanu v arabskem svetu to besedo.

Vaše duhovite odgovore pričakujemo v uredništvu EPI-centra do 1. junija 2004. Najbolj duhoviti odgovori bodo objavljeni, trije tudi nagrajeni z majicami Africatmin. Odgovore sprejemamo po pošti (**Uredništvo EPI-centra, Ulica padlih borcev 1b, 5220 Tolmin**) in na e-naslov epicenter@pososki-rc.si.

Tisti, ki bi radi še kupili majico (izbirate lahko med različnimi barvami in velikostmi) in s tem prispeval k projektu Africatmin, pokličite na tel. št. 041-906-626 (Lojze) ali 05/ 38-82-007 oziroma pišite na elektronski naslov lea.begus@quest.arnes.si.

Tadeju lahko pošljete sms pozdrave na 041-573-249 ali na elektronski naslov africatmin@yahoo.com. Dostop do interneta ima le občasno.

darstvo temelji na kmetijstvu, ki pa je večinoma samooskrbno. Tržno kmetijstvo najdemo predvsem v obalnem pasu oziroma tam, kjer količina padavin omogoča intenzivnejšo pridelavo. Glavni izvozni pridelki so kavav, banane in riž. Pomembne pridelovalke kakava so Slonokoščena obala, Gana in Nigerija. Gojijo tudi druge kulturne rastline (maniok, tar, jam, batate, koruzo, sirek, proso, kavo, bombaž, arašide, oljne palme in ananas). Nekatere države izvažajo les.

Proti severu se pogoji za poljedelstvo slabšajo. Za sušnejša območja je tako značilna živinoreja, ki je nizko produktivna in namenjena samooskrbi.

Ob obalah morja in jezera Volte se ukvarjajo z ribištvo.

Vlaga prinaša številne bolezni

Suša povzroča ogromno gospodarsko škodo že tako revnim državam. Vsakih nekaj let močno opustoši Sahela. Na drugi strani pa so območja, ki so prizadeta zaradi velike vlage.

Visoke temperature skupaj z veliko vlažnostjo vplivajo namreč na bujno rast rastlin in živali, tudi takih, ki so človeku in domačim živalim škodljive ter povzročajo razne bolezni. Prav vlažna območja so namreč raj za razvoj komarjev in drugih prenašalcev bolezni. Številni obolevajo za mala-

rijo, spalno boleznijo, rumeno mrzlico, bilharzovo boleznijo in rdečo slepoto.

Ne smemo pozabiti tudi na dejstvo, da je prav Afrika največja žrtev aidsa, kuge sodobnega časa.

Mateja Kutin in Lojze Beguš
Foto: *arhiv družine Beguš*

PRIJATELJSKI NASMEH.

ponore! Zadnjo stran karneta sem enostavno prelepil z navodili o carini v slovenščini. Sedaj imam mir, saj noben ne razume, kaj tam pravzaprav piše.

Nato pa Fouta Djalon, prekrasni griči, kjer je končno malo pihalo in kjer so noči lepo hladne. Sredi gozda, kakšnih 60 km pred glavnim mestom Conakry na zahodni obali, sem se udeležil nedeljske maše in istočasno odkril katoliški misijon De Coyer. Ostal sem pet dni, si malo odpočil in si v glavnem mestu uredil potrebne vize ter zavarovanja. Tu sem spoznal **Etiena**, učitelja v delavnicah misijona, kjer se otroci revnih družin učijo raznih del. Skupaj sva zanetala razsute kovčke in jih zatesnila z aquakitom. Ta drži skupaj ogledalo, masko, rezervni kilometer števec, sedaj pa še kovčke.

Po nasvetu menihov sem opustil plan prečkanja Slonokoščene obale, čeprav sem že imel vizo. Po celi državi so namreč demonstracije; rezultat: 20 mrtvih. Velikokrat se spomnim na pogovor, ki mi ga je Jaka zapisal na kovček: 'A man set his heart, but god leads his steps' (človek posluša svoje srce, a Bog usmerja njegove korake). Uredil sem si vizo za Mali in Burkino Faso. Narediti sem moral večji ovinek. Toda to so bili dnevi ananasa in manga, ki ga je ob cesti na kupe. Dobesedno obložen sem bil s sadjem in to po 50 SIT za kilogram. Govorim vam o pravem ananasu, ki dozori na drevesu, ne pa v hladilnicah, kot pri nas, z vsemi možnimi konzervansi in stabilizatorji, da ne bi segnil v rokah, preden ga prineseš domov. In po dolgem času končno spet tudi cesta, ki si zasluži to ime.

Na vzhodu Gvineje na meji z Malijem pa zopet prava norost. Spraševali so me po zeleni karti, ki tu sploh ne velja! Seveda sem jo jaz imel, ker sem jo rabil v Evropi. Komentar prepuščam vam.

In potem je bil tu Mali, pa improviziran splav iz dveh čolnov, kamor so me naložili tako hitro, da nisem utegnil narediti fotografije za spomin na specialno prevozno sredstvo. Pa zopet steze in iskanje carine ...

V mestu Bougouni v Maliju, kjer sem imel postanek, so se mi v uličnem kiosku čudili, ker sem pojedel kar dva zvrhana krožnika riža, saj se le vozim. Toda marsikdaj bi raje šel peš, pa še prej bi prišel!

Naslednji dan sem pot nadaljeval čez najjužnejši del Malija v državo Burkino Faso, ki se nahaja severno od Gane. In kot sem že na začetku napi-

ALI STE VEDELI?

- da je bila Gana, ki je še danes ena najbolj razvitih držav v Afriki, v kolonialnem obdobju znana kot Zlata obala; tako so jo poimenovali Evropejci, ki so v času suženjstva tam trgovali z zlatom;
- da je država Ašanti, ena najbolj znanih kraljestev na tem območju, obvladovala večino trgovine z zlatom in sužnji z Evropejci, predvsem Portugalcji, Nizozemci in Britanci, ki so od konca 15. stoletja ustanavljali na Zlati obali oporišča in trgovske naselbine;
- da se je nekdanje obojestransko koristno sodelovanje Britancev z državo Ašanti sprevrglo v sovraštvo, ko so le-ti v začetku 19. stoletja nehali trgovati s sužnji in so zaradi iskanja novih zaslužkov začeli prodirati v notranjost.

VIRI:

1. *Dežele in ljudje. Afrika južno od Sahare.* Ljubljana, MK, str. 26-45.
2. *Natek, K., Perko, D., Žalik Huzjan, M., 1993: Države sveta.* Ljubljana, DZS, str. 455.
3. *Regionalna geografija sveta.* Ljubljana, 1991, MK, str. 47-64.

sal, se nahajam v mestu BoBo-Dioulasso, kjer je sprehod po tržnici pravi užitek. Za vsega 150 SIT sem kupil poln kotliček za malto pravega manga. Temu pa lahko rečemo bio hrana, ki jo tako zavzeto reklamirajo v bio Evropi.

Ker s svojim potovanjem proti Gani kasnim za cel mesec, mi je v tem času potekla tudi Ganska viza. Zato bom moral podaljšati pot še do glavnega mesta Quagadougou v notranjost države (za kakšnih 350 km). Upam, da do konca tedna prispejam na jug, na Zlato obalo in se ponovno okopam v morju. Potem pa poiščem punce, ki so prispele v Gano pred dobrima dvema tednoma v sklopu humanitarnega dela pri zdravstveni oskrbi tukajšnjega prebivalstva.

Pa lep pozdrav v Slovenijo
Tadej

Posebne vrste 'tič'

Starejši vaščani Bače pri Podbrdu in tudi sosednjih vasi se še vedno spominjajo **Malinkarja**, svojeglavega možakarja z dolgo brado, ki ni maral novotarij; vse do konca je živel po starih navadah in običajih. Da je bil posebne vrste 'tič', potrjujejo tudi anekdote, ki si jih vaščani pripovedujejo še danes. Kot majhen fantič sem ga videl pred kočjo vsega zaraščenega, z dolgo sivo brado, z zamazanim klobukom s povešenimi krajci, opiral se je na dve bergli, ki jih je naredil iz dveh rogovil.

Na ovinku pred vasjo je še nekaj let po drugi svetovni vojni stala pol zidana pol lesena koča s slamnato streho in majhnimi okenci. V njej je živel **Franc Kovač** (1870 - 1956), po domače **Malinkar**. Koča se po vsej verjetnosti vse do svojega konca ni kaj dosti spreminjala ali popravljala. Franc je bil peti in tudi zadnji gospodar na domačiji. Star komaj sedem let je izgubil očeta. Mati se je ponovno poročila, vendar se z očimom ni razumel. Prav zato je komaj čakal, da je lahko tako kot mnogo drugih fantov in mož iz vasi odšel drvarit v Romunijo. Pri dvajsetih si je pustil rasti brado, kar takrat v vasi ni bilo v navadi.

Pri triindvajsetih se je poročil s **Kovdrovo Katrco**, hčerjo kmeta iz vasi, in imel z njo šest otrok. Prvi sin mu je umrl star dve leti, drugi že na porodu, tretji pa pri devetnajstih letih; ko je pasel koze visoko v skalah pod Kablo, ga je ujela nevihta, močno se je prehladil in zaradi pljučnice umrl. Hčerko **Angelo**, ki je aktivno sodelo-

MALINKAR Z ŽENO KATRCO pred svojo kočjo (iz leta 1939).

Utrinki

Z GLAVO NE S KAMERO

Tolmin – **Kino društvo Zvezda Tolmin** je bilo ustanovljeno leta 2002. Pobudnika, režiser **Simon Oblesčak** in scenarist **Dimitar Anakiev**, sta hotela filmski jezik približati širšemu krogu ljudi.

Z **Janezom Lebanom**, **Vladimirjem Peršetom** – **Džonsonom**, **Zvonkom** in **Almo Anakiev** so se zbrali in ustanovili društvo. Še preden so bili vsi papirji za registracijo urejeni, je luč sveta ugledal prvi film *Amigo*. Posnet je bil po scenariju Anakieva in v režiji Oblesčaka. Večina bralcev film pozna. Predstavljen je bil na več festivalih doma in v tujini. O njegovem uspehu govorijo priznanja,

med drugim tudi priznanje *Vesna* za najboljšo dokumentarno delo, ki ga je dobil na lanskeletnem filmskem festivalu v Celju, in nagrada za visok umetniški dosežek, ki jo je dosegel na mednarodnem filmskem festivalu *Zlati vitez* v Moskvi.

Delavnice in filmska šola

Društvo Zvezda je kmalu po ustanovitvi pričelo z izobraževalnimi delavnicami. Anakiev in Oblesčak sta namreč začutila pomanjkanje ustrezne filmske izobrazbe in zapostavitve filma, kar je posledica tudi našega šolskega sistema, ki ne vsebuje niti osnovnega podajanja znanja o tej umetnosti. 'Z glavo ne s kamero' je slogan izobraževanja na njunih

delavnicah in filmski šoli, kjer razvijata in spodbujata filmsko kreativnost po konceptu enominutnega filma.

Kratek, a koncentriran

Ustvarjanje enominutnega filma ne pomeni le držanje kamere v roki, temveč spoznavanje filmskega jezika. Udeleženci delavnic spoznavajo proces filmskega ustvarjanja, na koncu pa imajo možnost, da naredijo svoj kratki dokumentarni film. Seveda so taki filmi zahtevnejši tudi za gledalce; če hočemo razbrati pravo vsebino, je potrebna koncentracija.

Tminski in kobariški igralci

Sredi marca so v tolminskem Kinogledališču predstavili kratke filme, ki so nastali na njunih lanskeletnih

delavnicah po Sloveniji: *Pivo prosim* in *Help of a god* (delavnica v Laškem), *Na sončni strani* (delavnica v Šentjurju pri Celju), *Most* in *Grovie movie* (delavnica v Mariboru), *Mama hotel*, *Sorry, but jebi ga*, *Intermezzo*, *Konec* in *Ljubav se ne trži niti ne kupuje* (delavnica v Kobaridu, ki je potekala v okviru mednarodnega filmskega festivala Freeco). Premierno pa so predstavili tudi dva filma *Pandelk* in *Kandelabr*, ki sta nastala v tolminski filmski šoli, pod vodstvom Oblesčaka in Anakieva, ki je potekala v lanskem letu med marcem in junijem v organizaciji **Zveze tolminskih mladinskih društev** ter Kino društva Zvezda. Šola se je zaključila s filmskim vikendom

vala v *Osvobodilni fronti*, so Nemci odpeljali v koncentracijsko taborišče, od koder se ni več vrnila. Ostali dve hčeri sta se poročili in odšli od doma. Žena mu je umrla kmalu po drugi vojni. In tako je ostal sam, betežen ter bolan v svoji strgani slamnati koči. Obdeloval je majhno kmetijo, redil dve kravi, koze in prašiče. Čeprav so ga že zgodaj začele boleti noge in je težko hodil, je pokosil vse strmine.

Strasten kvartopirec

Malinkar je bil poznan kot strasten kvartopirec. Nekega dne si je v gostilni v Podbrdu prikvariral kar čedno vsoto denarja in se ga ob tem seveda tudi precej 'nalezel'. Preden je odšel proti domu, si je pri mlinarju **Rejčku** na hrbet naložil še meh z moko. Na križpotju je počival in trdno zaspal. Čez kaki dve uri se je zbudil, malo se je že streznil in začutil, da ima nekaj na hrbtu. Misleč, da ga je nekdo napadel zaradi priigranega denarja, je z nožem zamahnil nazaj in jo ucvril proti domu. "*Nekoga sem na oni svet spravil*", je rekel ženi. Ta je vzela 'laterno' in oba sta šla gledat, kje leži mrlič. Na križpotju pa je ležal le raztrgan meh in po kamenju razsuta moka.

Strasten kvartopirec je bil tudi **Martinov Jaka**. In ker je Malinkar proti njemu večkrat izgubil, mu nekoč ni hotel prodati dveh mladih prašičkov. Raje ju je ceneje prodal na sejmu. Ko sta se skupaj z Jakom vračala domov, sta se pred nevihto zatekla v senik in 'vrgla' karte. Seveda je Jaka Malinkarja obral do zadnjega beliča. "*Vidiš*", mu je rekel, "*ker mi nisi hotel prodati dveh prašičkov, si zdaj ob vse!*"

Vaški klavec prašičev

Malinkar je bil tudi vaški klavec prašičev. Pri klanju je nosil poseben predpasnik, ki pa ga ni nikoli opral. Ta je, ko ga je odložil, od umazani je in strjene krvi kar sam stal pokonci. Takrat je bila na Bači navada, da so klali takoj po polnoči oziroma zelo zgodaj zjutraj. Deloma zaradi tega, da so v enem dnevu končali kolone, deloma pa zato, ker je bilo treba pod Italijo vsak zakol prijaviti in plačati davek, tako pa so kakšen zakol lahko tudi skрили.

Neke noči se je Malinkar odpravil klat prašiča k **Ondratu**. Na stezi nad vasjo je naletel na patroljo 'financarjev'. Na vprašanje, kam gre ob tej uri s tako velikim nožem, je odgovoril: "*Macellare le galline (klat kokoši)*." Čez dan so financarji vseeno prišli k Ondratu pogledat, kakšne kokoši je klat Malinkar, vendar ga niso prijavili.

Ob razkosavanju prašiča, klali so kar v hiši, je imel Malinkar navado, da je posamezne kose od daleč metal v škafe. Ko pa je spil nekaj 'štamperlov šnopca', je meso marsikdaj zletelo po tleh. "*I...jene, zdaj sem pa zgrešil!*" je imel navado reči, malo je namreč jecjal. Nekoč je klat pri **Jaku**. Ko so končali, je manjkalo eno prašičje uho. Vse so preiskali, ušesa pa nikjer. "*Spomladi, ko smo belili, smo ga našli za sliko na steni*," je kasneje pripovedoval Jakov Jaka, znan hudomušnež.

Malinkarju so tudi na stara leta ljudje darovali kakšen kos mesa. Dimil ga je v 'raufkamri' in nato obesil na podstrešje. Ker ni dosti pazil, so mu podgane meso obžrle, tako da je kuhar skoraj same kosti.

Jaz imam samo Katrco

Malinkarjeva koča je bila vse obenem: hlev, stanovanjski del in skedenj. Stanovanjski del je imel črno kuhinjo, kamro in 'hišo'. Pod v 'hiši' je imel tako široke špranje, da je Malinkar kar skozi nje krmil koze v štali. Ker se je stari kozel večkrat zaletaval z glavo v lino v podu, jo je Malinkar običajno odprl in mu zažugal: "*Mekele, i...jene, bejž dol! Ti jih imaš osem, i...jene, jaz pa samo Katrco!*"

Vraževernost in 'copranije'

Malinkar je bil tudi zelo vraževeren. Če se je pri hiši zgodila kakšna nesreča, teh pa včasih ni manjkalo, je obdolžil vaščane, da so mu 'zacoprili'. Nekoč sta mu poginili kar dve kravi. Vsakomur je pripovedoval, da je pod pragom našel kost, s katero so ga 'zacoprili'.

Nekega dne je prišel po kolovožu nad hišo sosed **Albin**.

"*Pridi malo dol!*" ga je ustavil Malinkar.

"*Kaj se je zgodilo?*" je vprašal Albin malo nejevoljen, ker se mu je mudilo.

"*I...jene, Katrca ...*" je momljalo.

"*Pa kaj je s Katrco?*" je hotel vedeti Albin.

"*I...jene, saj mi je že marsikatero 'ušpičila', ampak take pa še ne!*" se je jezil Malinkar.

"*Pa kaj je vendar?*" je bil nestrpen Albin.

"*I...jene, umrla je,*" je odvrnil Malinkar.

Saj pridem ...

Malinkar se je zanimal tudi za politiko in svetovne novice. Ko so pri **Bugru** takoj po drugi vojni dobili star radio, se je dogovoril, da bo prišel

zvečer poslušat poročila. Vendar ko je 'prikrevsljal' k Bugru, so bila poročila že zdavnaj mimo. Bil je zelo jezen: "*Saj sem vam rekel, da pridem. Niste mogli malo počakati!*"

Na stara leta

Razumljivo, da higiena v Malinkarjevi hiši nikoli ni bila na 'višini'. Vse skupaj pa se je še poslabšalo, ko mu je umrla žena. Umival se je zelo porredko, obleke tudi ni menjal prav pogosto. Edino žlico, ki jo je imel, je po jedi obliznil in jo zataknil za sliko sv. Elije, edino sliko v koči.

Ko je jedel, je trop mačkov čakal okrog njega, da bi dobili kaj za pod zob. Hrano jim je metal kar po podu, vendar so mački ulovili bolj malo, saj je vse spolzelo skozi široke špranje v 'štalo'.

Malinkar je vedno težje hodil, zato je prosil ženske iz vasi, da so mu kuhale. Vendar je bil zelo siten in je imel posebne zahteve glede kuhe. Le malokatera je zdržala dolgo. Ni maral, da bi hrano prinesle od doma, pač pa so jo morale kuhati pri njem na bornem ognjišču v črni kuhinji.

Malinkar je umrl v starosti 86 let. Takoj po njegovi smrti so kočo zaradi dotrajane strehe porušili, tako da danes od nje ni nobene sledi več.

Vsakomur, ki ni bil ostrizen, so imeli navado reči: "*Saj si tak, kot Malinkar!*" Ponekod so poredne otroke strašili: "*Če ne boš priden, bo prišel Malinkar!*" Vendar Malinkar ni nikomur storil nič žalega, bil je pač samo posebnež.

Po pripovedovanju krajanov zapisal:
Cveto Zgaga

Foto: **Albin Prezelj**

Utrinki

odprtih vrat, kjer so gostili profesorja **Andrijo Dimitrijevića**, predstojnika **Katedre za montažo na Fakulteti dramskih umetnosti** v Beogradu. Od začetnih osmih kandidatov so na koncu ostali le trije, ki so posneli vsak svoj dokumentarni film (ogledali smo si le dva, ker eden še ni bil zmontiran). Dokumentarni film **Pandelk** režiserke Alme Anakiev pripoveduje o sketjerjih, rolkarjih, medtem ko se je ustvarjalec dokumentarnega igranega filma **Lojze Beguš** osredotočil na presek življenja skozi oči kandelabra, ulične svetilke. V svoja filma sta vključila domačine, ki so se tako preizkusili kot pravi igralci.

Mateja Kutin

Foto: **arhiv Društva Zvezda**

TURIZMU POMAGA LASTNA GLAVA

Turistična zveza Slovenije in **Zavod RS za šolstvo in šport** sta v tem šolskem letu razpisala že 18. festival **Turizmu pomaga lastna glava**, tokrat na temo **Mladi za mlade**. Na enajstih območnih festivalih se je predstavilo 77 turističnih podmladkov, med njimi tudi turistični podmladek **Osnovne šole (OŠ) Bovec** in **podružnične OŠ Breginj**.

Kot smo povedali že v prejšnji številki **EPI-centra** so se Breginji iz Pivke vrnili s srebrnim priznanjem, Bovečani pa so se s prvim mestom in zlatim priznanjem uvrstili na državni festival, ki je potekal sredi aprila v

S kolesom okoli Kobariškega in Starijskega blata

Narava že cveti v vsej svoji lepoti in sončni majski dnevi so pred nami. Vabijo nas, da zapustimo domove in pisarne ter se odpravimo ven, na cvetoče travnike, v sveže zelen gozd ...

Tokrat se bomo s kolesom odpravili v okolico Kobarida. Ubrali bomo stranske poti ter obvozili Kobariško in Starijsko blato.

Do svetega Andreja na Svinem

Iz Kobarida se čez polja in travnike ter mimo 'štal' zapeljemo proti Svinu. Gručasta vas z nekaj manj kot 80 prebivalci leži ob vznožju Matajurja, na terasi, dvignjeni nad Kobariško blato. Sredi vasi se nahaja cerkev svetega Andreja, ki je bila zgrajena konec 15. stoletja. Ohranjen je poznogotski prezbiterij kranjskega tipa s stensko poslikavo v notranjosti, ki je delo fur-lanskega slikarja **Gian Paola Thannerja** iz začetka 16. stoletja. Kako-

KONEC MAJA OB NADIŽI že srečamo prve kopalce. Foto: **Mateja Kutin**

vosten lesen oltar datira v leto 1669.

Ob robu gozda

Na Svinem nas bo smerokaz usmeril desno proti Sužidu. Makadam-ska cesta, po kateri se vozijo večino-ma traktorji, je speljana ob robu goz-da. Potrebno bo malce pazljivosti, saj ni v najboljšem stanju.

Sužid je malenkost večje, prav tako gručasto naselje. Med hišami se dviga zvonik poznogotske cerkve Svetih treh kraljev iz začetka 16. stoletja. Na južni steni ladje se je ohranila gotška slika, ki predstavlja svetega Krištofa. Kakovosten baročni oltar datira v leto 1764. V njej se nahajata tudi gotski kamniti plastiki Madona z otrokom in klečeči sveti Tilen.

Utrinki

► Celju. Za osvojeno drugo mesto so prejeli zlato priznanje in nagrado; izlet s katamaranom v Benetke. Poleg tega se **Žan Bartol** lahko pohvali tudi s priznanjem za najboljšega igralca.

Počitniško naselje Žarek

Turistični podmladek OŠ Bovec, ki deluje pod okriljem **Sekcije mladih turističnega društva Bovec** se je festivala letos udeležil četrtič. Kot nam je povedala njihova mentorica **Nataša Bartol**, so v svoji raziskovalni nalogi pod drobnogled vzeli propadajočo vojašnico, ki se nahaja v neposredni bližini bovške OŠ. Odločili so se jo spremeniti v naselje, kjer bi se lahko odvijale različne aktivnosti. Podmladkarji so bili polni idej, kaj vse bi se dalo početi v prostem času, če bi objekte preuredili. S pomočjo ankete so ugotavljali, kaj o vojašnici menijo Bovčani. Večina se je strinjala, da bi propadajoče objekte lahko preuredili v turistično-rekreativne namene. S tem bi pri-

dobili tudi nova delovna mesta. Svojo vizijo so poimenovali *'Počitniško naselje Žarek'*. Zakaj? Menili so, da Bovčani nujno potrebujejo novo

turistično dejavnost, ki bi popestrila življenje in navduševala mlade, da bi se ti vračali. S tem so se tudi približali imenu Žaršče, kakor se to

območje imenuje. Poleg tega pa bi obiskovalec omenjenega počitniškega naselja ob odhodu moral začutiti novo, svežo energijo. Počutil naj bi se kot žarek.

Kaj vse bi v 'Žarku' našli?

V raziskovalni nalogi so podmladkarji za vsak objekt vojašnice opredelili novo namembnost. V prostore nekdanjega glavnega štaba bi postavili muzej. Prvo nadstropje bi bilo še naprej namenjeno zdravstvu; tu bi svoj prostor našle dejavnosti, ki skrbijo za dobro počutje (masaža, alternativna medicina, različne delavnice, tečaji, seminarji ...). Obnovili bi tudi telovadnico v drugem nadstropju. V eni od zgradb, kjer so bile nekdaj sobe, bi uredili bazenski kompleks in nekaj sob, drugo pa preuredili v mladinski hotel; v pritličju bi bila plesna dvorana, v prvem nadstropju prostori za kulturne, športne in razvedrilne dejavnosti, v drugem pa sobe. Stavbo,

BOVŠKI TURISTIČNI PODMLADEK (na fotografiji s svojo mentorico Natašo) je na festivalu Turizmu pomaga lastna glava predstavil svojo vizijo preureditve nekdanje vojašnice.

POZNOGOTSKA CERKEV SVETIH TREH KRALJEV iz začetka 16. stoletja v Sužidu. Foto: Andrej Kutin

Do Robiča in Nadiže

Iz Sužida se lahko vrnemo v Kobarid (prečkamo polja in pridemo do ceste Staro selo – Kobarid) ali pa pot nadaljujemo proti zahodu do Robiča. Sprehodimo se ob Nadiži, kjer lahko že srečamo prve kopalce. Ko pride-mo do brvi, prečkamo reko in se povzpne-mo po stezi do cerkve sve-tega Volarja oziroma Hilarija. Ob po-ti se odžejamo pri studencu zdravilne vode. Na vzpetini naj bi bilo v začetku bronaste dobe eno najstarejših vi-šinskih selišč pri nas.

Na južnem vznožju vzpetine se nahaja Turjeva jama (tudi Pavličeva oziroma Kovačeva), pomembna jam-ska postojanka iz časa prazgodovine. Zaradi zaščite je jama zaprta in obisk ni možen.

Vrnemo se do Robiča. Po glavni cesti se zapeljemo proti Kobaridu. Senco nam dela lipov drevored z ne-kaj vmesnimi divjimi kostanji, ki so ga posadili leta 1936.

Mateja Kutin

Viri:

1. *Kulturna dediščina v občini Tolmin*. Tolmin, 1984
2. *Rojšek, D., 1991: Naravne znamenitosti Posočja*. Ljubljana, DZS, 206 str.

INFOFLEŠ:

Kolesarski izlet je primeren za vse, a pri vožnji vseeno bodite pozorni, predvsem na cesti Robič-Kobarid.

PUERI CANTORES SREBRNI

Riva del Garda (Italija) – Mladinski pevski zbor **Pueri Cantores** iz Tolmina, ki ga vodi **Barbara Kovačič**, je v začetku aprila nastopil na osmem mednarodnem zborovskem tekmovanju *Musica Mundi* v italijan-ski Rivi del Garda. Eno najzahtevnejših in prestižnih zborovskih tekmovanj poteka pod pokroviteljstvom **Občine Riva del Garda** in pokrajine Trentino Alto Adige vsako drugo leto v velikonočnem tednu.

Letos je v dvanajstih kategorijah nastopilo 62 zborov iz 21 držav: Avstrije, Belgije, Češke, Finske, Francije, Grčije, Irske, Italije, Južne Afrike, Latvije, Litve, Madžarske, Nemčije, Norveške, Poljske, Rusije, Singapurja, Slovenije, Španije, Švedske in Združenih držav Ame-rike. Strokovna žirija, ki jo je sestavljalo deset mednarodno priznanih in uglednih glasbenikov, je *Grand Prix* podelila ruskemu mešanemu zboru **Kamerny khor Lipetsk**.

Pueri Cantores je nastopil v kate-goriji dekleških zborov G2 (starost do 19 let), kjer so se pomerili z zbori iz Belgije, Češke, Italije, Madžarske, Norveške in Slovenije. Kljub svoji mladosti (povprečna starost pevk je 14 let) so dokazali svoje pevske sposobnosti in znanje ter osvojili srebrno diplomu.

mag. **Primož Hvala Kamenšček**,
KD Pueri Cantores

Utrinki

kjer je bila nekdaj kuhinja in jedilnica, bi namenili restavraciji, lahko tudi trgovini. Na severovzhodu naselja bi uredili zimsko-poletni poligon. Ena njihovih najbolj 'norih' idej je bila namreč ureditev vodne surf steze oziroma steze za deskanje pozimi. Obnovili bi hlev. Nekdanjo puškarsko delavnico in pralnico bi namenili spominkarski delavnici ter prodajalni. V prostorih strelišča bi bilo balinišče. Slaščičarna pa bi svoj prostor našla v nekdanji stražarnici. Okolico vojašnice bi preuredili v park s sprehajalnimi stezami, gugalnicami, baliniščem, pozimi drsališčem.

Tako v Pivki kot v Celju so novo podobo vojašnice predstavili tudi z odrsko igrico in razstavo.

Moramo priznati, da so ideje otrok zelo zanimive. S skupnimi močmi pa se lahko potrudimo, da se marsikatera tudi uresniči. Prav v ta namen bo v juniju organizirana okro-

gla miza, na kateri bodo svoje zami-sli predstavili širši javnosti. Morda bodo tako našli skupen jezik in bo v Bovcu kmalu zasijal nov 'Žarek'.

V deželi krivopet

Tudi Breginjski osnovnošolci so že stari znanci festivala, saj so se ga letos udeležili že petič. Tokrat so se predstavili z raziskovalno nalogo *V deželi krivopet*. Njihova mentorica **Vida Škvor** je povedala, da so skušali opozoriti na preteklost v bajnih pripovedkah in jo povezati z jamami, ki se nahajajo v njihovi okolici. Porodila se jim je namreč ideja, da bi raziskovali jame.

V še ne tako davni preteklosti so med ljudmi krožile zgodbe o krivopetah (poznamo jih tudi pod drugimi imeni: šilakoše, divje babe, divje tete, jage babe, štrigje). To so bile ženske, ki so živele v jamah, pod previsi ... Bali so se jih otroci, pa tudi odrasli niso ostali ravnodušni. Vendar pa so bile nekatere dobrega srca in

so jim pomagale, ko so bili v težavah; svetovale so jim pri kmečkih opravilih ali jim lajšale zdravstvene težave.

Od pripovedk do sveta v podzemlju

Učenci so zbirali zgodbe o krivopetah. Nekatere so našli objavljene v knjigah, druge so jim zaupali njihovi

V DEŽELO KRIVOPET SO NAS POPELJALI UČENCI podružnične OŠ Breginje. V turistično ponudbo so strnili bajne pripovedke in jame v svoji okolici.

Soča, sveta reka

Dr. **Petra Svolišak** je svoje znanstveno delo posvetila obdobju prve svetovne vojne in vlogi Slovencev v Veliki vojni. Med drugim se je ukvarjala z dogajanjem na soškem bojišču: s civilnim prebivalstvom, begunci, ki so jih italijanske oblasti pregnale v Italijo, in življenjem tistih, ki so ostali na svojih domovih v času italijanske okupacije. Temu je posvečena tudi knjiga *Soča, sveta reka*.

Avtorica v knjigi razčlenjuje italijansko zasedbo našega ozemlja od 24. maja 1915, ko je Italija vstopila v vojno, pa do 24. oktobra 1917, ko se je ita-

lijanska vojska po porazu pri Kobaridu umaknila s slovenskega etničnega ozemlja. Osredotočila se je na vprašanje uprave in njenih posledic v življenju civilnega prebivalstva. Italijanska zasedba Posočja je predstavljena skozi delovanje civilnih komisariatov.

Knjiga nas popelje v začetek dvajsetega stoletja. Na ozemlju, ki ga je Italija zasedla, so se razmere začele spreminjati. Eden temeljnih posegov je bila ureditev šolstva. "Zunanjo zgradbo avstrijskega šolskega sistema so italijanske oblasti zadržale, kot tudi njegov upravni sistem, kajti potrebe, predvsem pa razmere vendarle niso omogočale takojšnje korenite spremembe. Obenem pa so želeli počakati s temeljitimi spremembami tudi zato, da ne bi prebivalstva prikrajšali za, po njihovem mnenju, 'kulturne dobrine'. Pa vendar so posegli v zunanjo obliko šolske ureditve v toliko, da bi jo uskladili z začasno upravo zasedenih ozemelj in bi tudi šolski sistem postal prožen, hiter in 'skladen z značajem naših svobodomselnih ustanov'."

Na drugem mestu lahko beremo, da "čerašno vprašanje šolanja begunskih otrok ni neposredno zadevalo organizacije šolstva na zasedenih ozemljih, pa je Generalni sekretariat vendarle skušal posredovati tudi pri tem vprašanju. Potrebno je bilo namreč določiti, katere šolske ustanove v

Kraljevini naj bi sprejele begunske otroke in v katere razrede naj bi jih razporedili. Tako programi kot ureditev avstrijskih in italijanskih šol so bili namreč različni, kot je pogosto poudarjal Generalni sekretariat. Ministrstvo za šolstvo je z odlokom 14. oktobra 1915 rešilo vprašanje šolanja begunskih otrok tako, da so se smeli otroci italijanske narodnosti z avstrijskih srednjih šol vpisati v odgovarjajočo šolo in razred v italijanskem šolskem sistemu. ...

Učitelji so med učenci spodbujali tudi dopisovanje z vrstniki, ki so obiskovali druge šole. Tako je Generalni sekretariat poročal o živahnem dopisovanju med 'odrešenimi' učenci in vrstniki na šolah po Kraljevini. Dopisovanje je bilo po eni strani prijetna vaja, po drugi pa so italijanske oblasti tudi v otroškem pisanju ugledale možnost za širjenje italijanskega duha, ki naj bi vel iz nedolžnih, milih, svežih in mladih italijanskih otroških duš."

NASLOV: *Soča, sveta reka*. AVTOR: dr. **Petra Svolišak**. KRAJ IN LETO IZDAJE: Ljubljana 2003. FORMAT: 15 x 24 cm. ŠEVILO STRANI: 428 str.

Zakladnica bovške preteklosti

Zakladnica bovške preteklosti je že tretja knjiga **Vlaste Terezije Komac**, v kateri se je lotila etnološke proble-

matike. Zbrala je že objavljeno gradivo in ga dopolnila z ustreznimi izročili. Obiskovala je starejše ljudi, ki so ji pripovedovali zgodbe nekdanih dni. S pričujočo knjigo je marsikatero zgodbo in običaj iz preteklosti ohranila ter iztrgala usodi pozabe.

Knjiga je razdeljena na devet poglavij: *Bovško skozi čas*, *Ljudje*, *Bivališča*, *Prehrana*, *Oblačila*, *Vraže*, *Življenjske šege*, *Koledarske šege* ter *Gospodarstvo in zaslužek*. Mnogo zanimivih stvari lahko izvemo o življenju na Bovškem v preteklosti, med drugim tudi kakšni nenapisani zakoni so nekoč veljali za mlade fante. "V vaseh so bili nenapisani fantovski zakoni, ki jih je moral poznati vsak in se po njih tudi ravnati. Mladim fan-

Utrinki

► babice in dedki. Skozi pripovedke so raziskovali, kakšne naj bi bile krivopete, kako naj bi izgledale, s čim naj bi se ukvarjale. Njihova bogata domišljija se je pokazala skozi likovna dela. Raziskovali so jame v okolici in skupaj z jamarji eno tudi obiskali.

Rezultat njihove naloge je bil mali vodnik po deželi krivopet. V turistično ponudbo so vključili tri krivopete: zeliščarico, ekologinjo in zaščitnico zdrave hrane; magijko, jamsko vodnico in zdravilko; ter pripovedovalko starih legend in dogodkov. V turistično ponudbo so združili bogato kulturno in naravno dediščino.

Na festivalu so se učenci predstavili z igrico *Petrič in krivopeta*, eno od zgodb, ki so jo odkrili. Svoje vrstnike pa so povabili na razstavi pro-

stor, h krivopeti na čaj. Zelo zanimivo kuliso, kjer se je igrice dogajala, so oblikovali s pomočjo **Petre Fon Škrjanc**, ki je izdelala tudi kostume za nastopajoče.

Besedilo in foto: **Mateja Kutin**

UBRANI MLADI GLASOVI

Tolmin – Sredi aprila je v tolminskem Kinogledališču potekala Revija otroških in mladinskih pevskih zborov, ki jo je organiziral **Javni sklad za kulturne dejavnosti (JSKD)**, **Območna izpostava Tolmin**. Kot je povedala **Silva Seljak**, vodja JSKD, se tega vsakoletnega preglednega srečanja udeležujejo pevski zbori, ki delujejo na območju Zgornjega Posočja; od tistih najmlajših, ki delujejo v vrtcih, pa do gimnazijskega pevskega zbora.

OTROŠKI PEVSKI ZBOR OŠ PODBRDO. Foto: **Lola Červ**

talinom se je reklo pepeljuharji ali fecalarji. Le-ti so bili veliki nesrečniki. Brki so jim že poganjali, radi bi se repenčili po vasi in se kazali mladim dekletom, lazili za njimi, jim nagajali ter jim trkali na okna, da bi z njimi malo pokramljali. A kaj, ko so bile fantovske postave tako trde in ostre in so jih starejši fantje resno izpolnjevali. Ubogi pepeljuhar je moral biti že ob avemariji pod domačim krovom in gorje tistemu, ki so ga starejši fantje zasačili drugod. Namočili so ga v vodnjaku ali koritu, da se je ohladil in da so ga minile ljubezenske muhe. V krčmo se tak pepeljuhar sploh ni smel prikazati. Prav tako ni smel nositi za klobukom krivcev divjega petelina ali gamsporta – gamsove brade. Nositi je smel le petelinje, račje ali sračje pero ter jazbečevo brado.”

NASLOV: Zakladnica bovške preteklosti. **AVTOR:** **Vlasta Terezija Komac.** **KRAJ IN LETO IZDAJE:** Idrija 2003. **FORMAT:** 21,5 x 30,5 cm. **ŠTEVILO STRANI:** 176 str.

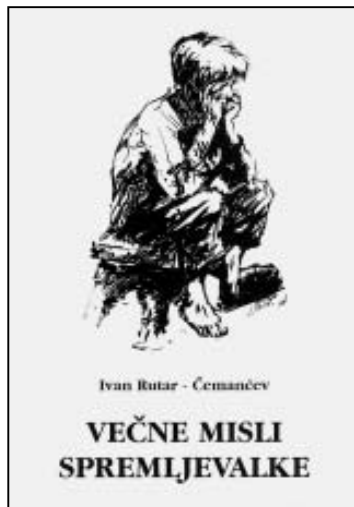

Večne misli spremljevalke

Ivana Rutarja, po domače Čemanča, poznamo po monografiji Livek skozi čas v besedi in sliki. Sedaj je pred nami njegova nova knjiga z naslovom Večne misli spremljevalke. V njej deloma v verzih, deloma v prozi pripoveduje o rojstni vasi, Poljubinju, o njenih ljudeh, šegah in navadah.

Ivana Rutarja na Poljubinju vežejo spomini na otroška leta, ko so kot bosopeti fantiči tekali po vasi, se igrali ob Gadiči ali se potepali po poljih. Poznali so vse skrite kotičke. “Neskončni spomini dogodkov o paši vaške črede ovac ali koz. Koliko poti in stezic sem poznal od drevesa do drevesa, od grma do grma, od ovinka do ovinka gori proti Utru in noter v Meje med šumenje gozdov in Gadiče in iz Mej vse visoko gor do Stadorja, Nemcovega Trglava in dol čez Kotel pod malim Lukcovim senikom na Perovšce. Ko sem nekoč mnogo let pozneje šel gor na Perovšce, da bi ponovno vsaj še enkrat doživel čar mogočnega hrastovega gozda, sem bil neusmiljeno prizadet in razočaran, kajti ni bilo več tistih čarobnih Perovšč, pač pa samo neko zanikrno, od vseh pozabljeno grmičevje in prorastje,” je v knjigi zapisal avtor.

Bili so to časi, ko so “živel nadvse ubogo in preprosto življenje otroške

prostosti, neizmerne radovednosti, pa tudi nehudobne norčavosti in veselja”. *Minili so in nanje ostajajo le še spomini. Da pa bi le-ti ne tonili v pozabo, jih je avtor zbral v pričujočem delu. Poljubinju je s tem zapustil zapisan delček preteklosti. Ohranili se bodo spomini na ledinska imena, ki izginjajo, na vaške posebneže, ki so nekoč tu živeli ...*

Knjigo je zaključil s pesmimi, mislimi spletenimi v kite.

Naslov: Večne misli spremljevalke. **Avtor:** **Ivan Rutar – Čemančev.** **Kraj in leto izdaje:** Kobarid – Poljubin, 2004. **Format:** 14,5 x 21,5 cm. **Število strani:** 158.

Na podlagi Pravilnika za vrednotenje ljubiteljskih kulturnih dejavnosti Zveze kulturnih društev Tolmin, **Zveza kulturnih društev Tolmin objavlja Javni razpis 2004.**

Predmet razpisa je sofinanciranje programov ljubiteljskih kulturnih društev, iz sredstev zagotovljenih za ljubiteljske kulturne dejavnosti proračnov občin Tolmin, Bovec, Kobarid.

Naziv in sedež naročnika: Zveza kulturnih društev Tolmin, Trg M. Tita 8, 5220 Tolmin

1. Predmet razpisa je sofinanciranje dejavnosti kulturnih društev, ki bodo izvedeni kot:

- redna dejavnost
- prireditve

Področja dejavnosti so: glasbena dejavnost, gledališka dejavnost, plesna dejavnost, likovna dejavnost, literarna dejavnost, filmska dejavnost, intermedijska dejavnost.

2. Okvirna vrednost razpisa znaša 14.200.000,00 SIT

3. Razpisna dokumentacija

Razpisno dokumentacijo zainteresenti dvignejo na sedežu Zveze kulturnih društev Tolmin, Trg M. Tita 8, 5220 Tolmin (**Jožica Rutar**).

4. Razpisni rok in predložitev prijav Javni razpis se zaključi **28. 5. 2004.**

Prijavitelji morajo izpolnjeno razpisno dokumentacijo v zaprti ovojnici, z oznako “RAZPIS” po pošti ali osebno oddati najkasneje **do 28. 5. 2004 do 12. ure na naslov: ZVEZA KULTURNIH DRUŠTEV TOLMIN, TRG M. TITA 8, 5220 TOLMIN.**

5. Rok izvedbe

Dodeljena sredstva morajo biti porabljena v tekočem letu 2004.

Predsednica ZKD Tolmin
Nevenka Janež

Utrinki

Letos se je z novim programom otroških in mladinskih pesmi predstavilo devet zborov: **Otroški pevski zbor (PZ) Murenčki VVZ Tolmin** pod vodstvom **Majde Rutar**, **Otroški PZ VVZ Kobarid** in **Otroški PZ OŠ Kobarid** pod vodstvom **Karmen Ostrožnik**, **Glasbena pripravnica Pueri Cantores** pod vodstvom **Barbare Kovačič**, **Otroški PZ OŠ Podbrdo** pod vodstvom **Katje Štenkler**, **Otroški PZ OŠ Tolmin** in **Mladinski PZ OŠ Tolmin** pod vodstvom **Urške Rutar**, **Otroški PZ OŠ Most na Soči** pod vodstvom **Aleksandra Gradinca** ter **Mešani mladinski PZ Gimnazije Tolmin** pod vodstvom **Erike Bizjak**. **Mladinski PZ Volče** in **Mladinski PZ Pueri Cantores** sta nastop odpovedala zaradi bolezni. Potrebno je dodati, da so se tudi ostali zbori soočali s to težavo. Nastope je spre-

mljala strokovna sodelavka **Darja Žorž**, zborovodkinja iz Kanala in sodelavka **Zveze PZ Primorske**, ki je imela z njimi tudi razgovore. Z ostalimi strokovnimi sodelavci naredijo izbor pevskih zborov za medobmočne koncerte.

Mateja Kutin

DESETA MLADA PARADA

Tolmin – Začetki *MLADE PARADE* segajo v leto 1995, ko je **Klub tolminskih študentov** (KTŠ) prvič organiziral takrat še *Rock parado*. Prvi dve leti smo prireditve poznali po tem imenu, kasneje pa so jo prireditelji zaradi razširjenega programa preimenovali v *Mlado parado*. Njen namen je druženje mladih s Tolminske na glasbenem, kulturnem, športnem in izobraževalnem področju. Ker pa prireditve v zadnjih letih po-

staja vedno bolj prepoznavna, nas obiskujejo tudi mladi iz drugih slovenskih krajev in celo zamejstva. Pri tem jim bivanje olajšamo tako, da vedno znova poskrbimo za brezplačno kampiranje in prosimo oblake, naj zadržijo kaplje dežja vsaj do konca prireditve.

Mlada parada se bo tako kot vsako leto tudi letos odvijala v okviru občinskega praznika občine Tolmin (20. – 23. maj) in torej pomeni prispevek mladih k praznovanju občinskega praznika. Poleg tega pa je maj tudi mesec mladih, ljubezni, prebujanja narave ... in mesec, ko študentje izkoristijo še zadnje sončne (in deževne) dneve za brezskrbno zabavo pred prvimi izpitnimi roki. Prav zato se organizatorji prireditve trudijo pripraviti program, ki bi zadovoljil različne in zelo zahtevne okuse. Na

glasbenem področju se je v desetih letih predstavilo že več kot 50 domačih in tujih izvajalcev. Poleg znanih slovenskih zvezd, kot so **Vlado Kreslin**, **Adi Smolar**, **Murat & Jose**, **The Bitch Boys**, **Elvis Jackson** in **Demolition group**, ter hrvaških skupin **Let 3**, **Hladno pivo**, **Zabranjeno pušenje** in **Majke**, smo gostili tudi slovenske skupine, ki jim je preboj na glasbeno sceno uspel šele kasneje (lokalni **Projekt Sotočje** in **Rodoljubac** ter nelokalne **Dicky B. Hardy**, **Ok, Shyam**, **Elevators** in takrat še **Štrumfanti Sisters**, danes **Sestre**). Tujo glasbeno sceno so na primer predstavljali Italijani **Arbe Garbe** in Švicarji **Mother Kingdom**. Gostili smo pogumne ljudi, kot sta alpinist **Tomaž Humar** in prva slovenka na severnem tečaju, **Minka Kahrič**. Gledališčnike so

TRETJI TEK SOTOČJA

Tolmin – Kljub neugodnim napovedim vremena se je v soboto, 17. aprila, pri nekdanjem Paradisu zbralo veliko ljubiteljev teka. **Atletsko društvo** (AD) **Sotočje** je namreč organiziralo tretji tek Sotočja. In kjer je na kupu veliko dobre volje, se nasmehe tudi sonce in prežene oblake.

Šolska mladina se je pomerila v teku na 400, 700, 1000 in 1800 metrov po posameznih letnikih. Med skoraj 200 tekmovalci so se najbolje uvrstili:

letnik 1997 (400 m): **Vika Rutar** (Most na Soči) in **Gregor Šorli** (AD Posočje); letnik 1996 (400 m): **Anja Otoničar** (AK Pivka) in **Gregor Mišmaš** (AK Špela); letnik 1995 (700 m): **Adrijana Stres** (Bovec) in **Bine Kavčič** (AD Posočje); letnik 1994 (700 m): **Katarina Kurinčič** (TK Kobarid) in **Urban Čehovin** (TD Burja Vipava); letnik 1993 (1000 m): **Tanja Komac** (Bovec) in **Matija Bolčina** (Dobravljje); letnik 1992 (1000 m): **Špela Zorko** (AK Špela) in **Andraž Nabregoj** (TD Burja Vipava); letnik 1991 (1000 m): **Petra Lesar** (TD Burja Vipava) in **Tine Zornik** (Bovec); letnik 1990 (1800 m): **Mateja Mrak** (AD Posočje) in **Kristjan Peklaj** (ŠD Hotedrščica); letnik 1989 (1800 m): **Maja Januš** (Postojna) in **Peter Oblak** (Tabor Žiri).

TEK SOTOČJA JE PRIVABIL številne ljubitelje teka.

157 članov pa se je pomerilo na osemkilometrski progi. V posameznih kategorijah so med moškimi prvi v cilj prišli:

do letnika 1980: **Tadej Jensterle** (AD Železniki); letniki 1979-1975: **Marko Vojska** (AD Posočje), ki je bil tudi absolutni zmagovalac med moškimi; letniki 1974-1970: **Tomaž Ferjančič** (ŠD Nanos Podnanos); letniki 1969-1965: **Robert Leban** (AK Prapetno); letniki 1964-1960: **Branko Velikonja** (DLT Filipides); letniki 1959-1955: **Miran Kavs** (Kratki tekači Sežana); letniki 1954-1950: **Danilo Pudgar** (Vipava); letniki 1949-1945: **Viktor Beguš** (AK Pivka); letniki 1944-1940: **Vladimir Savič** (AK Pivka); letniki 1939 in starejši: **Albert Lazar** (DLT Filipides).

Med ženskami so se najbolje uvrstile: letniki do 1980: **Sindis Čufer** (TD Burja Vipava); letniki 1979-1975: **Pavlina Ferjančič** (ŠD Nanos); letniki 1974-1965: **Valentina Bonanni** (Atletica Brugnera), absolutna zmagovalka med ženskami; letniki 1964-1955: **Ivanka Širca** (AK Pivka); letniki 1954 in starejše: **Urška Bizjak** (Čarman šport).

Novost letošnje prireditve je bil voden pohod po okolici Tolmina, ki pa so se ga udeležili samo štirje.

Besedilo in foto: **Mateja Kutin**

2. ŠOLSKI KARATE TURNIR "KOBARID 2004"

Kobarid – Karate klub Tolmin - sekcija Kobarid je v nedeljo, 25. aprila, organiziral 2. šolski karate turnir "Kobarid 2004". V telovadnici **OŠ Simona Gregorčiča Kobarid** je nastopilo 150 mladih karateistov iz 11 karate klubov, med njimi tudi karate klub iz Morteliana (Italija). Mladi tekmovalci so se pomerili v treh kategorijah: v katah, kumitih (borbah) in katah - ekipno. Za karateiste iz Bovca in Žage je bil to prvi javni nastop, ki je nekaterim prinesel tudi prve medalje. Sicer pa so posoški karateisti posamično v omenjenih kategorijah osvojili kar osem zlatih, osem srebrnih in šest bronastih odličij. Skupinsko pa še tri zlate, tri srebrne in dve bronasti medalji. Turnir je uspel, kar je vzpodbuda za organizacijski odbor, ki si prizadeva, da bi ta postal tradicionalen.

V maju čaka tekmovalce še mednarodni turnir "Postojnska jama 2004" in prvenstvo na Dunaju "Vienna junior open 2004", 22. maja pa državno prvenstvo v karateju za dečke in deklice, ki se bo tudi letos odvijalo v Novi Gorici. Držimo pesti, da bomo v naslednji številki **EPI-centra** lahko poročali o dobrih uvrstitvah.

Vesna Kozar, Foto: **Janez Medja**

SKOKI ZA POKAL 1. MAJA

Slap ob Idriji – Tudi letos je bilo 1. maja na Slapu zelo veselo. Tam se je namreč kljub slabemu vremenu zbrala več kot 300 glava množica, ki si je prišla ogledat skoke z 10-metrskega mostu in turnir malonogometnih trojk s kar 36 ekipami. Skokov za prehodni pokal, ki jih je organiziralo **Rekreativno društvo Slap**, se je udeležilo 10 tekmovalcev z vseh koncev Slovenije. Ti so se pogumno pognali v Idrijo, ki je ta dan ime la komaj dobrih 10 stopinj Celzija. Zmagal je Tržačan **Pino Auber**, najboljši domačin pa je bil četrtouvrščen **Sergej Manfreda** iz Modreja.

Pokali s srpom in kladivom, ki so jih prejeli zmagovalci, simbolizirajo praznik dela, njihove podstavke pa so že šesto leto zapored izdelali kar domačini sami.

Patricija Rejec

RENAULT

MÉGANE COUPÉ-CABRIOLET.
DOTAKNITE SE OBLAKOV.

PSC Tolmin d. o. o., Poljubinj 89 f, Tolmin

Prodajno servisni center Tolmin, d.o.o.

PE Tolmin: 05 38 00 026, 031 379 832, Poljubinj 89 f

Utrinki

► poleg domače skupine **Zvonko** zastopali igralci **Dejmo stisnt teatra** in vsem znani **Matjaž Javšnik**. Seveda ni dovolj prostora, da bi lahko naštel vse, ki so poskrbeli za uspešnost prireditev. Pohvalimo se lahko še s tem, da je šel izkupiček od vstopnine lanskoletnega sobotnega koncerta v dobrodelne namene, in sicer za nakup računalnika, prilagojenega slepim in slabovidnim. Letos pa bomo na petkovem koncertu **Beneških fantov** zbirali prostovoljne prispevke za pomoč družini s Tolminske, ki jo je pred kratkim prizadel požar.

Upamo na uspeh letošnje prireditve, saj smo se zavoljo desete obletnice še posebno potrudili in sestavili pešter program, ki je naveden v Kole-

darju prireditev (str. 27).

Cena vstopnic v predprodaji je 2.000 SIT in veljajo za oba dneva; 21. in 22. maja. Kupite jih lahko do 19. maja na info točkah **ZMT v Ljubljani**, na **Klubu aljdovskih študentov**, **Klubu goriških študentov**, v **MC Podlaga v Sežani**, poslovalnici **M servisa v Tolminu** in na KTŠ-ju. KTŠ-jevci lahko na Klubu s potrjeno člansko izkaznico kupijo tudi eno karto za 1.700 SIT, ki prav tako velja za oba dneva. V kolikor se boste za obisk katerega od koncertov odločili v zadnjem trenutku, pa vas bo vstopnina za petkov reggae koncert stala 500 SIT, za glavni sobotni koncert 2.500 SIT.

Špela Kranjc, KTŠ

Na podlagi Zakona o uresničevanju javnega interesa za kulturo (Ur.l. 96/02), Statuta Občine Bovec in v skladu s Pravilnikom o izvedbi javnega poziva in javnega razpisa (Ur.l. št. 6/03,97/03) Občina Bovec objavlja **Javni razpis za sofinanciranje programov kulture v Občini Bovec za leto 2004**

1. Na razpisu lahko sodelujejo:

- Društva, njihove sekcije in združenja, ki so registrirana za izvajanje programov in projektov na področju kulture,
- zavodi, gospodarske družbe, zasebniki in druge organizacije, registrirane za opravljanje dejavnosti v kulturi,
- posamezniki, ki so vpisani v razvid

samostojnih ustvarjalcev pri ministrstvu, pristojnem za kulturo

2. Izvajalci kulturne dejavnosti morajo izpolnjevati naslednje pogoje:

- da imajo sedež v občini Bovec,
- da so registrirani najmanj šest mesecev,
- da imajo materialne, kadrovske in organizacijske pogoje za uresničitev načrtovanih aktivnosti,
- da imajo urejeno evidenco o članstvu, v kolikor so organizirani v skladu z Zakonom o društvih,

3. Sofinancirali bomo naslednje vsebine:

Kulturne prireditve in projekti, nabavo in vzdrževanje opreme za izvedbo programov, delovanje društev, izobraževanje in stimulacijo za delo v preteklem

koledarskem letu.

4. Višina sredstev, ki bo namenjena za sofinanciranje izvajalcev kulturnih programov v letu 2004 je 1.500.000 SIT.

5. Prijava na razpis mora biti dostavljena na razpisnih obrazcih naročnika, ki jih po objavi razpisa zainteresirani lahko dvignejo na sedežu Občine Bovec, Trg golobarskih žrtev 8, 5230 Bovec, v času uradnih ur.

6. Dodeljena sredstva morajo izvajalci kulturnih programov porabiti do 31. 12. 2004.

7. Izbrane programe bomo sofinancirali na podlagi meril, ki so sestavni del razpisne dokumentacije.

8. Rok za prijavo na javni razpis - kultura 2004 je 31. 5. 2004.

9. Prijave z razpisno dokumentacijo pošljite v zaprti kuverti na naslov Občine Bovec, Trg golobarskih žrtev 8, 5230 Bovec kot je določeno z razpisno dokumentacijo.

10. Odpiranje prijav ne bo javno.

11. Prejete vloge bo obdelala komisija in pripravila predlog delitve razpoložljivih proračunskih sredstev za kulturo, ki ga bo potrdil župan Občine Bovec. Sklep o delitvi sredstev bodo prijavljeni izvajalci prejeli v roku 30 dni po poteku razpisnega roka.

12. Dodatne informacije lahko dobite na Občini Bovec, Trg golobarskih žrtev 8, Bovec pri **Tatjani Pretner**, tel. št.: **05/38-41-909**.

Občina Bovec

Na podlagi 10. člena Zakona o športu (Ur.l. RS 22/98) in Pravilnika o financiranju športa v občini Bovec (U.G. 3/03) Občina Bovec objavlja **Javni razpis za sofinanciranje programov športa v Občini Bovec za leto 2004**

1. Na razpisu lahko sodelujejo:

- športna društva,
- zavodi, gospodarske družbe, zasebniki in druge organizacije, registrirane za opravljanje dejavnosti v športu,
- ustanove, ki so ustanovljene za opravljanje dejavnosti v športu in so splošno koristne in neprofitne,
- zavodi za področja vzgoje in izobraževanja.

2. Izvajalci športne dejavnosti morajo izpolnjevati naslednje pogoje:

- da imajo sedež v občini Bovec,
- da so registrirani najmanj eno leto,
- da imajo materialne, kadrovske in or-

ganizacijske pogoje za uresničitev načrtovanih športnih aktivnosti,

- da imajo organizirano redno vadbo, najmanj 9 mesecev v letu,
- da imajo urejeno evidenco o članstvu in plačani članarini, v kolikor so organizirani v skladu z Zakonom o društvih,
- da ima izvajalec sedež v drugi občini in prijavlja športno vadbo otrok usmerjenih v kakovostni in vrhunski šport v panogi, ki je ne izvajajo izvajalci s sedežem v občini.

Športna društva in njihova združenja imajo pod enakimi pogoji prednost pri izvajanju letnega programa športa v občini.

3. Sofinancirali bomo naslednje vsebine športnih programov:

- Športno vzgojo predšolskih otrok,
- Športno vzgojo šoloobveznih otrok,
- Športno vzgojo mladine,
- Športno dejavnost študentov,
- Športne rekreacije,
- Kakovostni šport,

- Vrhunski šport
- Šport invalidov,
- Izobraževanje, usposabljanje in spopolnjevanje strokovnih kadrov,
- Športne prireditve,
- Delovanje športnih društev in zvez.

4. Prijava na razpis mora biti dostavljena na razpisnih obrazcih naročnika, ki jih po objavi razpisa zainteresirani lahko dvignejo na sedežu Občine Bovec, Trg golobarskih žrtev 8, 5230 Bovec, v času uradnih ur.

5. Višina sredstev, namenjenih za sofinanciranje izvajalcev letnega programa športa v letu 2004 znaša 2,8 mio SIT. Zneski sofinanciranja za posamezne programe so razvidni iz Letnega programa športa v občini Bovec za leto 2004.

6. Dodeljena sredstva morajo izvajalci letnega programa športa porabiti do 31. 12. 2004.

7. Izbrane programe bomo sofinancirali na podlagi meril, pogojev in norma-

tivov za vrednotenje športnih programov opredeljenih v Pravilniku o financiranju športa v Občini Bovec (U.G. 3/03).

8. Rok za prijavo na javni razpis - šport 2004 je 31. 5. 2004.

9. Prijave z razpisno dokumentacijo pošljite v zaprti kuverti na naslov Občine Bovec, Trg golobarskih žrtev 8, 5230 Bovec kot je določeno z razpisno dokumentacijo.

10. Odpiranje prijav ne bo javno.

11. Prejete vloge bo obdelala komisija in pripravila predlog delitve razpoložljivih proračunskih sredstev za šport, ki ga bo potrdil župan Občine Bovec. Sklep o delitvi sredstev za šport bodo prijavljeni izvajalci prejeli v roku 30 dni po poteku razpisnega roka.

12. Dodatne informacije lahko dobite na Občini Bovec, Trg golobarskih žrtev 8, Bovec pri **Tatjani Pretner**, tel. št.: **05/38-41-909**.

Občina Bovec

Utrinki

STARE AVTOMOBILE V RECIKLAŽO, NE V NARAVO

S 1. 5. 2004 je v Sloveniji začel veljati nov sistem ravnanja z izrabljenimi motornimi vozili. Bistvena novost sistema je, da zadnji lastnik izrabljenega motornega vozila ne bo mogel odjaviti iz prometa, ne da bi prijavno/odjavni službi na upravni enoti predložil potrdilo, da je vozilo predal v razgradnjo pooblaščenemu predelovalcu.

Po ocenah **Ministrstva za okolje, prostor in energijo** je v Sloveniji letno približno 50.000 izrabljenih ali uničenih motornih vozil. Ta ponavadi končajo naravi, na divjih odlagališčih, dvoriščih ali avtoodpadih in niso obdelana v skladu z okoljskimi standardi ter zahtevami. Poleg tega, da kazijo podobo dežele, predstavljajo resno nevarnost za onesnaževanje okolja.

Z vstopom Slovenije v Evropsko unijo (EU), torej s 1. majem 2004, je začel na območju Republike Slovenije veljati nov sistem ravnanja z izrabljenimi motornimi vozili. Spremembe narekuje direktiva EU (2000/53/EC), ki določa ravnanje z izrabljenimi motornimi vozili v vseh članicah EU in je za vse članice obvezujoča.

Postopek odjave izrabljenega motornega vozila iz prometa:

1. Lastnik dostavi izrabljeno motorno vozilo na prevzemno mesto, ki bo za Upravno enoto Tolmin v Prodajno servisnem centru v Poljabinju.

Zakon o varnosti cestnega prometa nalaga lastniku izrabljenega motornega vozila, da pred odjavo iz prometa dostavi vozilo na prevzemno mesto, kjer z osebnim dokumentom in prometnim dovoljenjem izkaže lastništvo.

ALI STE VEDELI, DA:

- je v enem letu v EU približno 14,3 milijonov izrabljenih motornih vozil?
- da bodo po 1. januarju 2007 celotno breme plačila stroškov za razgradnjo izrabljenih motornih vozil nosili prodajalci motornih vozil in ne več lastniki?

2. Plačilo stroškov razgradnje

Lastnik na prevzemnem mestu prejme položnico za plačilo stroškov razgradnje. S 1. majem 2004 lastniku še ne bo treba plačati stroškov razgradnje izrabljenega vozila. Te bo namreč začasno (predvidoma dva meseca), do polne vzpostavitve sistema, plačevala država. Stroški znašajo 21,1 dolarjev + DDV na kilogram teže avtomobila. Ta je navedena v prometnem dovoljenju ali v uradnih evidencah. Stroške razgradnje bo lastnik motornega vozila plačal za tista motorna vozila, ki so bila dana na trg pred 1. marcem 2003. Pri motornih vozilih, ki so bila dana na trg po 1. marcu

2003, pa so stroški razgradnje že vključeni v ceno vozila.

3. Potrdilo o razgradnji

Ko lastnik dostavi vozilo na prevzemno mesto, prejme potrdilo o razgradnji.

4. Odjava vozila iz prometa

Lastnik ob odjavi izrabljenega motornega vozila iz prometa na prijavno/odjavni službi upravne enote predloži:

- prometno dovoljenje,
- registrsko tablico,
- potrdilo o razgradnji,
- (morebitno) dokazilo o plačilu storitve.

Mateja Simčič,

Ministrstvo za okolje, prostor in energijo

Občina Tolmin na podlagi Pravilnika o dodeljevanju sredstev za prireditve in akcije, ki pospešujejo turistični razvoj in promocijo

cije občine Tolmin (Uradne objave PN, št.19/2004) objavlja

Javni razpis za dodeljevanje sredstev za prireditve in akcije, ki pospešujejo turistični razvoj in promocijo občine Tolmin za leto 2004

1. Sredstva se dodeljujejo za sofinanciranje stroškov organizacije oziroma sodelovanja pri organizaciji prireditev in akcij z naslednjimi vsebinami:

- prireditve, ki pospešujejo turistični razvoj in promocijo občine Tolmin na lokalni in širši ravni (turistične, športno-rekreativne, kulturne in druge prireditve, razstave, sejmi, kolonije, karnevali, proslave, gostovanja skupin ipd.)
- akcije na področju urejanja in varovanja okolja, ohranjanja kulturne in naravne dediščine, oživiljanja ljudskih običajev in domače obrti (čistilne akcije, akcije urejanja in vzdrževanja turistične infrastrukture, predstavitve ljudskih običajev in izdelkov domače obrti ipd.)
- druge akcije, ki prispevajo k turističnemu razvoju, promociji in večji prepoznavnosti občine Tolmin (izdaja knjižnih publikacij, promocijski dogodki, predstavitve turističnih krajev in ob-

močij, izvedba natečajev, organiziranje predavanj in delavnic z namenom usposabljanja in motiviranja na področju turizma, aktivnosti za spodbujanje turističnega podmladka ipd.).

2. **Višina sredstev**, namenjenih sofinanciranju prireditev in akcij za leto 2004 znaša **5.500.000 SIT**. Razpis je odprt do porabe sredstev oziroma do izteka proračunskega leta.

3. **Upravičenci** do dodelitve sredstev so organizatorji in soorganizatorji prireditev in akcij iz 1. točke razpisa, in sicer:

- pravne osebe (krajevne skupnosti, društva, klubi, zavodi in njim sorodne neprofitne institucije) s sedežem v občini Tolmin in fizične osebe s stalnim prebivališčem v občini Tolmin,
- pravne osebe iz prejšnje alineje s sedežem izven občine Tolmin in fizične osebe s stalnim prebivališčem izven občine Tolmin, če prireditev oziroma akcijo organizirajo na območju občine Tolmin.

Prednost pri dodelitvi sredstev bodo imeli upravičenci iz prve alineje te točke razpisa.

4. **Pogoji in merila** za vrednotenje vlog: Do sofinanciranja bodo upravičene prireditve in akcije, ki bodo izpolnjevale naslednje pogoje:

- so pomembne za turistični razvoj in promocijo občine Tolmin,
- so nekomercialnega značaja,
- namenjene so širšemu krogu obiskovalcev oziroma uporabnikov,
- neposredno ali posredno prispevajo

k povečevanju turističnega obiska na območju občine Tolmin.

Vloge se bodo vrednotile na podlagi naslednjih meril:

- prireditev oziroma akcija je tradicionalna oziroma se izvaja več let zaporedoma,
- obsega raznolik program prireditev oziroma akcij z daljšim obdobjem trajanja,
- je brezplačna oziroma se ne pobira vstopnina ali kakšna druga oblika prispevka,
- pomeni obogatitev celovite turistične ponudbe na območju občine Tolmin,
- prispeva k ohranjanju čistega okolja in naravne dediščine,
- ohranja in promovira kulturno, etnološko in zgodovinsko dediščino, oživlja ljudske običaje in poudarja kulturno identiteto kraja oziroma območja,
- namenjena je tudi otrokom in mladim ter je pomembna za razvoj turizma mladih,
- je mednarodnega značaja z mednarodno udeležbo in prispeva k promociji občine Tolmin na mednarodni ravni,
- namenjena je privabljanju turistov in obiskovalcev v času izven glavne turistične sezone,
- upravičenec zagotavlja višji delež lastnih sredstev in večji obseg prostovoljnega dela pri organizaciji oziroma soorganizaciji prireditve oziroma akcije.

6. Rok za izvedbo prireditve oziroma akcije ter koriščenje odobrenih sredstev je 31. 12. 2004.

7. Vlagatelji morajo oddati vlogo na

razpisanem obrazcu, ki ga lahko dvignejo na Občini Tolmin, objavljen pa je tudi na spletni strani: www.obcina.tolmin.si. Vlog, ki ne bodo oddane na predpisanem obrazcu, komisija ne bo upoštevala.

Vlogi je zaželeno priložiti tudi druga dokazila o usposobljenosti in referencah vlagatelja ter širše predstavitev predlagane prireditve oziroma akcije.

8. Vloge na razpis je potrebno poslati priporočeno po pošti ali dostaviti osebno na naslov: **Občina Tolmin, Padlih borcev 2, Tolmin**, in sicer v zaprti ovojnici z navedbo vlagatelja in oznako "Ne odpiraj – Javni razpis za sofinanciranje prireditev in akcij za leto 2004". Rok za vložitev vlog se izteče **14. 5. 2004**. Odpiranje vlog bo komisija opravila 18. 5. 2004.

V kolikor razpisana sredstva v prvem krogu odpiranj ne bodo v celoti porabljena, bo možno vloge oddajati do porabe sredstev tudi po izteku roka. V tem primeru bo komisija enkrat mesečno obravnavala vloge, ki bodo prispele znotraj posameznega meseca.

9. Komisija bo sprejela sklep o dodelitvi sredstev v 15 dneh od dneva poteka roka za vložitev vlog (1. odpiranje) oziroma do petnajstega v mesecu (naknadna odpiranja), upravičencem pa bodo sklepi posredovani v 8 dneh po sprejemu.

10. Dodatne informacije v zvezi z razpisom dobite pri **Janji Bičič** na tel. št. **05/ 38-19-525**.

Občina Tolmin

Občina Tolmin na podlagi Pravilnika o subvencioniranju obrestne mere pri posojilih za pospeševanje malega gospodarstva v

občini Tolmin in na podlagi Dopolnitve pravilnika o subvencioniranju obrestne mere pri posojilih za pospeševanje malega gospodarstva v občini Tolmin objavlja

Javni razpis za subvencioniranje obrestne mere pri posojilih za pospeševanje razvoja malega gospodarstva v občini Tolmin v letu 2004

1. Skupen znesek razpisanega posojila iz sredstev Nove KBM d.d. in občinskega proračuna znaša **80.000.000,00 SIT**. Razpis je odprt do porabe sredstev oziroma do izteka proračunskega leta.

2. **Namen posojil:**

Prosilci morajo pridobljena posojilna sredstva vložiti v razvoj, razširitev ali posodobitev poslovanja oziroma opravljanja dejavnosti ter odpiranje novih ali ohranjanje obstoječih delovnih mest, povezanih z investicijo v občini, in sicer

za naslednje upravičene stroške:

- nakup zemljišča,
- nakup, graditev, rekonstrukcijo ali adaptacijo poslovnih prostorov,
- nakup opreme – osnovnih sredstev.

Posojila so prednostno namenjena dejavnostim, ki zagotavljajo nova ali ohranjajo obstoječa delovna mesta, ki so energetsko varčna in ne onesnažujejo okolja, ki dopolnjujejo proizvodne programe ostalega gospodarstva, ki dosega višjo kvaliteto proizvodov in storitev in ki zagotavljajo visoko stopnjo donosnosti.

3. **Za posojila s subvencionirano obrestno mero lahko zaposijo:**

- samostojni podjetniki, ki opravljajo registrirano dejavnost,
- občani, ki so pri pristojnem upravnem organu vložili zahtevek za pridobitev statusa samostojnega podjetnika oziroma na pristojnem sodišču prigrasitev za vpis v sodni register in predložili vse dokumente za ustanovitev obratovalnice oziroma podjetja,
- mala podjetja (po Zakonu o gospodarskih družbah).

Sedež obratovalnice oziroma podjetja, poslovni prostor oziroma mesto investicije mora biti na območju občine Tolmin.

4. **Vsebina vloge:**

Prošilec mora v vlogi podati osnovne podatke o dejavnosti oz. podjetju, višino zaprošenega posojila s subvencionirano obrestno mero, opis in vrednost investicije, finančni načrt pokrivanja investicije ter ostale podatke, skladno z navodili za pripravo vloge. Navodila za pripravo vloge lahko prosilci dvignejo na Občini Tolmin in na Območni obrtni zbornici v Tolminu, objavljena pa so tudi na spletni strani: www.obcina.tolmin.si.

5. **Prošilec mora vlogi priložiti:**

- registracijske listine oziroma dokazila, da je v postopku pridobitve statusa samostojnega podjetnika ali ustanavljanja podjetja.

6. **Posojilni pogoji:**

- obrestna mera TOM + 1% (nominalna, letna, spremenljiva, vezana na TOM - subvencija je že vključena),
- doba vračanja 3 do 5 let (moratorija ni),

- višina posojila do 50 % predračunske vrednosti,
- prošilec mora sam zagotoviti 25 % upravičenih stroškov investicije,
- zavarovanje: poroštvo zavarovalnice, hipoteka, depozit.

Ostali posojilni pogoji so po veljavnih določilih Nove KBM d.d..

7. Vlogo pošljite priporočeno po pošti ali dostavite osebno na naslov: **Občina Tolmin, Padlih borcev 2, Tolmin**. Prvo odpiranje vlog bo komisija opravila prvi teden junija 2004.

8. Komisija za dodeljevanje sredstev iz občinskega proračuna za pospeševanje malega gospodarstva bo prispele vloge obravnavala enkrat mesečno. Komisija bo sprejela sklep o dodelitvi posojil do petnajstega v mesecu za vloge prispele do seje komisije, prosilcem pa bodo sklepi posredovani v 8 dneh po sprejemu.

9. Dodatne informacije v zvezi z razpisom dobite na tel. št.: **05/ 38-19-525 (Janja Bičič)**.

Občina Tolmin

Datum	Kraj	Prireditev	Informacije
14. 5. (12.00)	TOLMIN, Hotel Krn	Proslava ob 25. obletnici Območne obrtne zbornice Tolmin	OOZ Tolmin: 05/ 38-11-065
14. 5. (16.00)	TOLMIN, Na Logu	Prometno preventivna akcija Učna ura ulice	Jože Režonja: 031-681-031
14. 5. (20.00)	TOLMIN, Kinogledališče	Predstava Jezični dohtar Petelin v izvedbi igralske skupine Drežnica	KUD Igralska skupina Drežnica: 05/ 38-48-602
14. in 15. 5.	ŠENTVIŠKA GORA	9. nogometni turnir trojk	ŠD, Mitja Kranjc: 031-583-678
15. 5.	TOLMIN, OŠ Franceta Bevka	Dan odprtih vrat Osnovne šole Franceta Bevka	OŠ: 05/ 38-01-200
15. 5. (9.00)	DOLENJA TREBUŠA – MOST NA SOČI	Pohod po Kosmačevi učni poti – Kulturni program, ogled Kosmačeve domačije, razstava Države EU, ogled arheološkega muzeja in biološke učilnice (startnina 900 SIT)	Turistično in etnološko društvo Dolenja Trebuša, OŠ Most na Soči: 05/ 38-87-001
15. in 16. 5. (9.00)	TOLMIN, igrišče pri Dijaškem domu	Turnir In-line v hokeju za državno prvenstvo	In-line hokej klub Mufloni Tolmin: 031-681-031
16. 5.	KRN	Planinski pohod na Krn (vodi Jože Rakušček)	PD Kobarid, Zdravko Likar: 05/ 38-00-800
16. 5. (7.00)	SLEME	Tradicionalni planinski pohod na Sleme (vodi Rudi Rauch)	PD Tolmin, čet.: 17h – 18h: 05/ 38-83-211
16. 5.	TOLMIN	4. tek in pohod na Grad: 10h pohod; 10.30 tek – moški; 10.45 tek – ženske	AD Posočje, Matej Gaberšček: 041-406-806
18. 5.	TOLMIN, Tolminski muzej	Dan odprtih vrat Tolminskega muzeja – Ob mednarodnem dnevu muzejev vas vabijo na brezplačen ogled	Tolminski muzej: 05/ 38-11-360
18. 5. (19.30)	TOLMIN, Tolminski muzej	Pregled zbiranja slovstvene folklorne v Zgornjem Posočju , predavala bo Barbara Ivančič Kutin	Tolminski muzej: 05/ 38-11-360
20. 5.	TOLMIN	Mlada parada – 9h do 13h: Veter v laseh (Športni park Brajda); 20h: nastop vokalne skupine Snežet (bar Paradiso)	Damjan: 031-607-215; Martin: 031-245-928; www.kizej.net/mladaparada
20. do 23. 5.	KUK	Teden aktivnosti ob 20. letnici delovanja CB RK Porezen-Krn	CB RK, Tadeja Bičič: 051-302-616
21. 5. (9.00)	TOLMIN, Na Logu	Izobraževalno in prometno varnostni dan ter promocija Slovenske vojske	Jože Režonja: 031-681-031
21. 5.	TOLMIN	Mlada parada – 17h: nastop Pihalnega orkestra Tolmin in plesne skupine Korak Gimnazije Tolmin; 18h: nastop skupine Hidrogliste (bar Paradiso); 19h: koncert Beneških fantov (Trg 1. maja); 20h: Reggae koncert (Sotočje)	Damjan: 031-607-215; Martin: 031-245-928; www.kizej.net/mladaparada
21. 5. (19.30)	TOLMIN, Kinogledališče	Nastop Plesne šole Urška	Plesna šola Urška
22. 5. (10.00)	POLJUBINJ, slap Beri	Odprtje poti do slapu Beri (odhod iz Poljubinja)	Darko Jerončič: 041-398-068
22. 5.	BOVEC	Pomlad za mlade	Nataša Bartol: 041-938-484
22. 5.	TOLMIN	Mlada parada – 10h: športni turnirji (Športni park Brajda); 10h: delavnice za otroke (pred pošto); 11h: gledališka predstava Pika Nogavička; 14h: frizerski salon na prostem (pred pošto); 15h: šahovski turnir (pred pošto); 17h: nastop klovnese (pred pošto); 18h: nastop dua Slon in Sadež (pred ŠC); 20h: rock koncert (Sotočje); 22h: rave party (klub Bugatti)	Damjan: 031-607-215; Martin: 031-245-928; www.kizej.net/mladaparada
23. 5.	KRNICA	Planinski pohod na Krnico v Loški steni (vodi Milena Brešan , lahka tura)	PD Tolmin, čet.: 17h – 18h: 05/ 38-83-211
23. 5.	TOLMIN	Mlada parada – 10h: boljši sejem ZTMD (pred MC)	Damjan: 031-607-215; Martin: 031-245-928; www.kizej.net/mladaparada
23. 5. (12.00)	PLAZE PRI BREGINJU	Komemorativna slovesnost ob 60. letnici smrti 21 partizanov v Plazeh	OZZB: 05/ 38-81-036

UGODNE CENE!

KOLESARSKI CENTER

BH & GRISLEY & WILLER

KOLESARSKA OPREMA

možnost plačila na 10 obrokov brez obresti!

URNIK

PON - PET 12.00 - 19.00

SOB 9.00 - 13.00

ŽNIDARČIČEVA 21, ŠEMPETER PRI GORICI, PRI TEHNIČNIH PREGLEDIH

Datum	Kraj	Prireditev	Informacije
23. 5.	TOLMIN, cerkev Marije vnebovzete	Koncert klasične in cerkvene glasbe v izvedbi zbora Accademia Musicale-Culturale Harmonia iz Čedadada	TZGP: 05/ 38-00-827 TD Tolmin: 05/ 38-83-356
24. 5.	TRENTA, Dom Trenta	Osrednja proslava ob 80. letnici Triglavskega narodnega parka in odprtje poti , ki povezuje Soško pot z Domom Trenta	Dom Trenta: 05/ 38-89-330
25. in 26. 5.	TRENTA, Dom Trenta	Belarjevi dnevi in dan odprtih vrat muzeja	Dom Trenta: 05/ 38-89-330
25. 5. (8.00-12.00)	PODBRDO, Osnovna šola	Dan mladih	OŠ Podbrdo: 05/ 38-08-530
25. 5. (20h)	TOLMIN, cerkev Marije Vnebovzete	Orgelski koncert Rajka Bizjaka	JSKD OI Tolmin: 05/ 38-01-170
26. 5. (19.00)	TOLMIN, Šolski center	Srečanje obmejnih glasbenih šol	GŠ Tolmin: 05/ 38-11-265
27. 5. (16.30- 18.30)	TOLMIN, Vrtec Tolmin	Dan odprtih vrat vrtca Tolmin – Zabava z Damjano Golavšek	VVZ Ilke Devetak Bignami: 05/ 38-81-014
27. 5.	TOLMIN, Tolminski muzej	Predstavitve knjige Soča, sveta reka, italijanska zasedba slovenskega ozemlja (1915-1917) avtorice dr. Petre Svoltjšak	Tolminski muzej: 05/ 38-11-360
28. do 30. 5.	PRAMAGGIORE (Italija)	Igre brez meja 2004: igre mladih treh dežel	Verena Tuta: 05/ 38-19-518
28. 5. (19.00)	TOLMIN, Kinogledališče	Sneguljčica in Sedem gozdnih sadežev - gledal. skup. Zvonko	KTŠ: 05/ 38-01-020
28. 5.	TOLMIN, Bugatti	Parada zvezd KTŠ	KTŠ: 05/ 38-01-020
29. 5.	VELEBIT	Planinski pohod po Velebitu (vodita S. Boljat in Ž. Rovšček , zahtevna tura)	PD Tolmin, čet.: 17h – 18h: 05/ 38-83-211
29. 5. (8.00)	TOLMIN, igrišča okoli Doma Soča	Športne igre upokojencev Severne Primorske	Društvo upokojencev Tolmin
29. 5. (16.00)	TRNOVO OB SOČI	Svetovni pokal v kajaku in kanuju na divjih vodah: klasična tekma na progi Kreda – Trnovo	Kajak klub Soške elektrarne, Branko Brezigar: 05/ 33-96-376
29. 5.	BOVEC, Kulturni dom	Gledališka predstava Stevardese pristajajo v izvedbi Špateatra iz Mengša	KD: 041-728-615
30. 5.	TOLMIN	FFF-Europe miting (več na strani www.racoon-slovenia.com)	Stane Omerzu: 041-707-711
30. 5. (10h)	TOLMIN – STADOR	6. trad. kolesarska dirka na planino Stador (start Na Logu)	Darko Jerončič: 041-398-068
30. 5.	JEREBICA	Planinski pohod na Jerebico (vodi Jasmina Pitamic)	PD Kobarid, Zdravko Likar: 05/ 38-00-800
30. 5. (10.30)	TRNOVO OB SOČI	Svetovni pokal v kajaku in kanuju na divjih vodah: sprint na slalomski progi na Trnovem	Kajak klub Soške elektrarne, Branko Brezigar: 05/ 33-96-376
30. 5.	PONIKVE	Shod s slovesno mašo in družabnim popoldnevom	Jožef Jakopič: 05/ 38-15-050
30. 5. (14.00)	PODBELA, na Lupu	Prijateljsko srečanje otroških pevskih zborov z obeh strani meje	KD Stol Breginj: 05/ 38-49-822
30. 5. (17.00)	KLUŽE	Nastop Putrnic	Marjan Bevk
konec maja ali začetek junija	BOVEC, Cerkev DM v Polju	Letni koncert Komornega zbora Iskra Bovec in počastitev 10. obletnice delovanja	Tjaša Kranjc: 041-480-587
začetek junija	BREGINJ, staro vaško jedro	170-letnica rojstva narodnega buditelja Josipa Tonkljia	KD Stol Breginj: 05/ 38-49-822
5. 6.	OKREŠELJ	Obletnica Okrešlja	PD Bovec, Lado Mrakič: 041-781-270
5. 6.	PODBELA, Kamp Nadiža	Veter v laseh – s športom proti drogi	Evgen Marcola: 041-443-535
5. 6. (20.00)	TOLMIN, OŠ Franceta Bevka	5. rojstni dan – Celovečerni koncert ob 5. obletnici delovanja KD APZ Canto ergo sum	OŠ, Janja Munih: 031-438-779
5. 6. (4.45)	BAČA PRI MODREJU, Bača bar	Z Rekreativnim društvom Slap čez Vršič (s kolesom, prijavnina 5.000 SIT, več na strani users.volja.net/slap_rds)	RD Slap, Egon Pavšič: 031-563-725
5. 6.	BOVEC, KOBARID	Mednarodni koledarski maraton treh dežel (Buttrio – Osojsko jezero – Beljak – Predel – Kobarid – Buttrio)	KK Soča Kobarid, Občina Kobarid
6. 6.	ŠENTVIŠKA PLANOTA	Planinski pohod po Planoti (vodi V. Pagon , lahka tura)	PD Tolmin, čet.: 17h – 18h: 05/ 38-83-211
6. 6.	VELIKI BABENJSKI SKEDENJ	Planinski pohod na Veliki babenjski skedenj (vodi Jana Skočir)	PD Kobarid, Zdravko Likar: 05/ 38-00-800
6. 6. (9.00- 13.00)	TRDNJAVA KLUŽE	Sejem militarij (prodajno menjalni sejem vojaške opreme)	Mihael Košmrl: 05/ 38-86-565
8. 6. (17.00)	TOLMIN, Kinogledališče	Ob naši 20 obletnici (20 let Varstveno delovnega centra Tolmin in društva Sožitje Tolmin)	VDC, Sonja Leban: 05/ 38-10-366 (7h do 15h)
11. do 12. 6.	PRAPETNO BRDO	Nogometni turnir Atila 2004	ŠD, Mitja Kranjc: 031-583-678
12. 6.	ČISTI VRH	3. pohod na Čisti vrh	PD Bovec, Miran Klaves: 031-227-199
13. 6.	GOLICA	Planinski pohod na Golico (vodi Tadej Koren)	PD Kobarid, Zdravko Likar: 05/ 38-00-800
13. 6.	ZELENICA	Planinski pohod na Zelenico (vodi S. Ivančič , zahtevna tura)	PD Tolmin, čet.: 17h – 18h: 05/ 38-83-211
13. 6.	ŠENTVIŠKA GORA	Shod sv. Vida s slovesno mašo in procesijo	Jožef Jakopič: 05/ 38-15-050
28. - 30. 6.	KOSEČ	3. umetniška delavnica Lepota v lesu in kamnu	Vinko Kranjc: 05/ 38-48-562

Informacije za mesečni koledar prireditev lahko posredujete: za občino Tolmin na LTO Sotočje: 05/ 38-00-480, e-pošta: info@lto-sotocje.si, za občino Kobarid Nadi Pajntar: 05/ 38-99-220, e-pošta: nada.odsev@gmx.net in za Bovško na PRC: 05/ 38-41-500. Informacije o prireditvah v prihodnjem mesecu nam sporočite najkasneje do 31. maja!